

ПЛАН ЗАНЯТТЯ № _____

Дисципліна Українська мова

Тема заняття. **Стилістичне забарвлення граматичних понять і граматичних форм**

Тривалість **90 хв**

Вид заняття **інтегроване, комбіноване**

Дидактична мета **повторити і систематизувати знання студентів про систему частин мови ознаки за якими виділяються і характеризуються кожна з частин.**

Виховна мета **розвивати пам'ять; відпрацьовувати вміння роботи.**

Виховувати спостережливість.

Міжпредметні зв'язки **українська література, математика**

Забезпечення заняття

Наочні посібники **підручник, таблиці «частин мови», «Загальна характеристика частин мови»**

Роздатковий матеріал **розроблені таблиці, картки із завданнями**

Технічні засоби навчання _____

Робочі місця (для лабораторних робіт, практичних занять)

Література: основна Українська мова. Посібник для підготовки молодших спеціалістів вищих навчальних закладів Ладоня В.О. .: Вища школа. 2001

Додаткова Плющ М.Я., Гринас Н.Я. Граматика української мови в таблицях: навчальний посібник-К: Вища школа. 2004.

<i>№ етапу</i>	<i>Етап заняття, навчальні питання і їх зміст, зміст практичних. занять, вправ, контрольних завдань та ін.</i>	<i>Методи навчання, орг. форми виконання</i>	<i>Дозування часу</i>
I.	Організаційна частина.		
1.	Повідомлення теми і мети		3 хв
II.	Повторення ключових питань розділу.		
2.1.	Показ таблиці «Частини мови»	Робота з таблицею	
2.2.	1) На які групи поділяються частини мови?	Бесіда	
	2) На якій підставі частини поділяються на самостійні й службові? Назвіть самостійні частини мови. Наведіть приклади		10 хв
2.3.	Чому в таблиці немає дієприкметника та дієприслівника?		
2.4.	1) Які частини мови є службовими? Наведіть приклади службових частин мови.		

	2) Яка частина мови не належить ні до повнозначних, ні до службових?		
<i>№ етапу</i>	<i>Етап заняття, навчальні питання і їх зміст, зміст практичних занять, вправ, контрольних завдань та ін.</i>	<i>Методи навчання, орг. форми виконання</i>	<i>Дозування часу</i>
III.	Виконання вправ на матеріалі повторення вивченого.		
3.1.	Назвіть самостійні частини мови, з'ясуйте систематичну роль самостійних частин мови. Чи виступають членами речення службові частини мови? Чому? Назвіть вжиті в реченнях службові частини мови.	Пояснювальний диктант	10 хв
IV.	Аналіз матеріалу з метою узагальнення вивченого	Робота з таблицями	15 хв
4.1.	Дати загальну характеристику частин мови		
V.	Виконання вправ на застосування узагальнюючих правил та на матеріалі повторення.		
5.1.	Прочитати речення. Скориставшись таблицею як опорою, зробити морфологічний розбір виділених слів (усно). Якою частиною мови є підкреслене слово?		5 хв
5.2.	Подані словосполучення поставити у формі орудного відмінка. Пояснити написання закінчень.		5 хв
5.3.	Переписати знімаючи ризик. Пояснити написання складних прикметників.		10 хв
5.4.	Переписати, замінюючи словами числа		10хв
5.5.	Розподільний диктант Займенники, що пишуться через дефіс, разом та окремо, записати в три колонки.		10 хв
5.6.	Диктант з коментуванням. З'ясувати, якими частинами мови є ці слова.		10 хв
IV	Підсумкова частина		2 хв

Завдання додому (самостійна робота Зробити морфологічний розбір поданих слів. Визначити в кожному із слів орфограму.

Викладач _____ Галабуда Л.М.

ПЛАН ЗАНЯТТЯ № _____

Дисципліна Українська мова

Тема заняття. **Письмовий переказ із творчим завданням**

Тривалість **90 хв**

Вид заняття **відтворення готового тексту**

Дидактична мета продовжувати формування в студентів умінь сприймати прослухане висловлювання та відтворювати його із застосуванням відпрацьованих текстотвір. умінь, а також, завершувати відповідно до одержаного завдання ; розвивати писемне, логічне й образне мислення.

Виховна мета розвивати пам'ять; відпрацьовувати вміння роботи.

Виховувати спостережливість.

Міжпредметні зв'язки українська література

Забезпечення заняття

Наочні посібники текст для переказу

Роздатковий матеріал розроблені таблиці, картки із завданнями

Технічні засоби навчання _____

Робочі місця (для лабораторних робіт, практичних занять)

Література: **основна** Т.М.Шабельник, В.Ф.Жовтобрюх, Л.Є.Лісничка
Українська мова. Усі види переказів

Додаткова О.П.Глазова. Рідна мова 10 кл /рівень стандарту/ ст.. 60-64.

<i>№ етапу</i>	<i>Етап заняття, навчальні питання і їх зміст, зміст практичних. занять, вправ, контрольних завдань та ін.</i>	<i>Методи навчання, орг. форми виконання</i>	<i>Дозування часу</i>
I.	Організаційна частина.		
II	Повідомлення теми і мети і завдань заняття. Мотивація навчальної діяльності		3 хв
III.	Підготовка до роботи над переказом.		2 хв
3.1.	Читання тексту		10 хв
3.2.	Пояснення значення наявних у тексті слів, що містяться в пасивному словнику студентів.	Бесіда	10 хв
3.3.	Визначення теми та головної думки тексту. З'ясування стилю тексту. Визначення покладеного в основу тексту типу мовлення та допоміжних типів.		5 хв
3.4.	Індивідуальне складання плану тексту.		5 хв

3.5.	Обговорення можливих варіантів закінчення /бажано відбити в плані переказу одним-двома пунктами		5 хв
<i>№ етапу</i>	<i>Етап заняття, навчальні питання і їх зміст, зміст практичних занять, вправ, контрольних завдань та ін.</i>	<i>Методи навчання, орг. форми виконання</i>	<i>Дозування часу</i>
3.6.	Читання тексту		5 хв
ІУ.	Самостійна робота студентів над переказом на чернетках. Редагування чорнових варіантів тексту переказу з продовженням.	Пояснювальний диктант	45 хв
У.	Підсумок заняття		

Завдання додому (самостійна робота)

Завершити роботу над переказом

Викладач _____ Галабуда Л.М.

ПЛАН ЗАНЯТТЯ № _____

Дисципліна Українська мова

Тема заняття. Конспект прочитаного. Тематичні виписки, план, тези.

Тривалість 90 хв

Вид заняття вивчення нового матеріалу

Дидактична мета узагальнити знання студентів на такі способи фіксації прочитаного, як тематичні виписки, план тези та конспект; удосконалення вміння фіксувати, зміст писемного мовлення.

Виховна мета розвивати усне і писемне мовлення, удосконалювати навички колектив та самостійної роботи з підручником . збагачувати словниковий запас.

Міжпредметні зв'язки українська література

Забезпечення заняття

Наочні посібники підручники, художній твір, публіцистичні та науково-публіцистичні статті

Роздатковий матеріал розроблені таблиці, картки із завданнями

Технічні засоби навчання _____

Робочі місця (для лабораторних робіт, практичних занять)

Література: основна Українська мова: Підручник для 10-11 кл. загальноосвітніх навчальних закладів О.М.Біляєв, Л.М. Симоненкова., Л.В. Скуротівський.

Додаткова Глазова О.П. Рідна мова 10 кл. /рівень стандарту/ ст.42-44.

№ етапу	Етап заняття, навчальні питання і їх зміст, зміст практичних. занять, вправ, контрольних завдань та ін.	Методи навчання, орг. форми виконання	Дозування часу
I.	Організаційна частина.		
II	Повідомлення теми і мети і завдань заняття. Мотивація навчальної діяльності		3 хв
III.	Вивчення нового матеріалу та виконання вправ на закріплення вивченого.		2 хв
3.1.	У процесі підготовки відповіді на заняття, доповіді реферату вдаються до такої форми читання письма як тематичні виписки. Їх роблять		10 хв

	після читання та осмислення змісту певного розділу або посібника /наукової статті, монографії тощо/. Тематичні виписки роблять відповідно до заздалегідь складеного плану або тез доповіді, реферату, тощо. Найчастіше виписки оформляють у вигляді цитат з точним посиланням на джерело.		
<i>№ етапу</i>	<i>Етап заняття, навчальні питання і їх зміст, зміст практичних занять, вправ, контрольних завдань та ін.</i>	<i>Методи навчання, орг. форми виконання</i>	<i>Дозування часу</i>
3.2.	Виконання вправ 170,171 / пам'ятка «Як працювати над тематичними виписками»/	Робота з підручниками	5 хв
ІУ.	Підсумок заняття.		
4.1.	З якою метою роблять тематичні виписки	Бесіда	
4.2.	Який спосіб фіксації прочитаного передуює складанню тез і конспекту?		
4.3.	У чому полягає мета складання плану?		
4.4.	Що таке тези в чому їх відмінність від плану?		
4.5.	Які існують види тезування?		
4.6.	Яка послідовність у роботі над складанням тез прочитаного.		
4.7.	Що таке конспект?		
4.8.	У чому полягає цінність конспектування		
4.9.	Які бувають конспекти?		
4.10.	До якого виду мовленнєвої діяльності слід віднести роботу над тематичними виписками, складанням плану, тез, конспекту?		

Завдання додому (самостійна робота)

Вивчити теоретичний матеріал

Викладач _____ Галабуда Л.М.

ПЛАН ЗАНЯТТЯ № _____

Дисципліна _____ Українська мова

Тема заняття. Сприймання чужого мовлення. Відтворення готового
Тексту. Конспект, як різновид стислого переказу
висловлювань, що сприймається на слух.

Тривалість 90 хв

Вид заняття вивчення нового матеріалу

Дидактична мета узагальнити знання студентів на такі способи фіксації прочитаного, як конспект; удосконалювати вміння студентів фіксувати зміст писемного мовлення.

Виховна мета розвивати усне і писемне мовлення, удосконалювати навички колектив та самостійної роботи з підручником .

Міжпредметні зв'язки українська література

Забезпечення заняття

Наочні посібники підручники.

Роздатковий матеріал розроблені таблиці, картки із завданнями

Технічні засоби навчання _____

Робочі місця (для лабораторних робіт, практичних занять)

Література: основна Українська мова: Підручник для 10-11 кл. загальноосвітніх навчальних закладів О.М.Біляєв, Л.М. Симоненкова., Л.В. Скуротівський.

Додаткова Глазова О.П. Рідна мова 10 кл. /рівень стандарту/.

№ етапу	Етап заняття, навчальні питання і їх зміст, зміст практичних. занять, вправ, контрольних завдань та ін.	Методи навчання, орг. форми виконання	Дозування часу
I.	Організаційна частина.		
II	Повідомлення теми і мети і завдань заняття. Мотивація навчальної діяльності		5 хв
III.	Вивчення нового матеріалу та виконання вправ на закріплення вивченого.	Лекція	45 хв

3.1.	Якщо аудіювання та читання є рецептивними видами діяльності, то письмо, як і говоріння, є видом продуктивним. Проте в навчальній діяльності доводиться вдаватися до таких підвидів письма, як аудіювання – письмо /студент слухає сприймає та записує: план, конспект, диктант, переказ/, читання – письмо / студент читає та записує: план, тези, конспект, реферат, анотацію/.		20 хв
<i>№ етапу</i>	<i>Етап заняття, навчальні питання і їх зміст, зміст практичних занять, вправ, контрольних завдань та ін.</i>	<i>Методи навчання, орг. форми виконання</i>	<i>Дозування часу</i>
	Письмо має ... механізми, що й говоріння. Однак, якщо процесі говоріння мовець основну увагу надає змістові висловлювання (мовне оформлення здійснюється автоматично), то в процесі письма увага того, хто пише, має розділятися між змістом та письмовим оформленням, триває наполегливий пошук адекватних змістові виражальних засобів мови, хоч правильне написання за умови відповідного рівня підготовленості також здійснюється автоматично. Результатом письма, а також його підвидів (аудіювання – письмо та читання - письмо) є тексти різного виду складності.	Робота з підручниками	5 хв
3.2.	Виконання вправ 174-175 (пам'ятка «Як працювати з книгою») Виконання вправ 179,180.	Робота з підручниками	20 хв
ІУ.	Підсумок заняття		
4.1.	Які існують види запису прочитаного і від чого залежить їх вибір?	Бесіда	10 хв
4.2.	Який спосіб фіксації прочитаного передусє складанню конспекту?		
4.3.	Який механізм письма та його різновидів : аудіювання – письмо, та читання - письмо?		

Завдання додому (самостійна робота)

Виконати вправу 181 з підручника

Викладач _____ Галабуда Л.М.

ПЛАН ЗАНЯТТЯ № _____

Дисципліна _____ Українська мова

Тема заняття. Правопис. Основні орфограми в коренях

Тривалість 90 хв

Вид заняття комбіноване

Дидактична мета закріпити знання про основні орфограми в коренях; удосконалювати правописні вміння та навички; розвивати логічне мислення, пам'ять, вміння узагальнювати вивчене, використовувати здобуті знання на практиці.

Виховна мета

Міжпредметні зв'язки українська література

Забезпечення заняття

Наочні посібники підручники.

Роздатковий матеріал розроблені таблиці, картки із завданнями

тестові завдання

Технічні засоби навчання

Робочі місця (для лабораторних робіт, практичних занять)

Література: основна Ладона В.О. Українська мова. Посібник для підготовки молодших спеціалістів вищих навчальних закладів.

Додаткова Рідна мова 10 клас. Плани-конспекти, майстер-клас О.П. Глазова ст.88-90

№ етапу	Етап заняття, навчальні питання і їх зміст, зміст практичних. занять, вправ, контрольних завдань та ін.	Методи навчання, орг. форми виконання	Дозування часу
I.	Організаційна частина.		
II	Повідомлення теми і мети і завдань заняття. Мотивація навчальної діяльності		5 хв
III.	Виконання вправ на матеріалі повторення вивченого.		45 хв

3.1.	Погрупувати різні форми одного слова та спільнокореневі слова. Сніг, снігуронька, снігами, засніжений, снігів, сніговик, снігом, сніже, снігові, сніжно-білий, білосніжний.	Робота біля дошки	10 хв
3.2.	Виконання вправи 56 (усно)	Робота з підручником	10 хв
3.3.	Виписати спільнокореневі слова. Розібрати ці слова за будовою. Пояснити, чому корінь є головно значущою частиною слова	Вибірковий диктант	15 хв
№ етапу	Етап заняття, навчальні питання і їх зміст, зміст практичних занять, вправ, контрольних завдань та ін.	Методи навчання, орг. форми виконання	Дозування часу
	Пахне причілок бузково й калинно, понад віконечком світло зелене. Хатонька рідна, хатинко, знов твоя стежка прослалась для мене. В травні трави молоді, ніби хвилі на воді.	Робота з підручниками	5 хв
3.2.	Виконання вправ 174-175 (пам'ятка «Як працювати з книгою») Виконання вправ 179,180.	Робота з підручником	20 хв
IV.	Аналіз матеріалу з метою узагальнення вивченого	Робота з підручником	
4.1.	Виконання вправи 62 (опрацювання таблиці «Орфограми у коренях слів»).	Бесіда	20 хв
У.	Виконання вправ на застосування узагальнюючих правил		
5.1.	Визначити орфограми в коренях виділених слів, обґрунтувати вибір написання. Вказати слова у коренях, яких відбулося чергування. <u>Жолудь</u> який дрібний буває, а з нього дуб виростає. Хто хоче <u>женитися</u> , тому ніколи вчитися. В хаті жінка три кати держить, а чоловік <u>четвертий</u> . Не вмієш <u>нести</u> , то не пори. Живи, а би день до <u>вечора</u> .	Попереджувальний диктант	10 хв
5.2.	Від поданих іменників утворити прикметники. Владивосток, Воронеж, Іртиш, Казбек, Золотоноша, Гринвіч, Дорогобуж, Калуга, Запоріжжя, Залісся, Единбург, Західний Буг, Івано-Франківськ, гірник-боягуз.		
5.3.	Переписати слова, на місці крапок вставляти пропущені букви.		

	ПР...лу...який, пр...бу...який, пр...ладо...кий, чува...який, Ф...дераи...вна, Р...спубліка, францу...кий, Франфуркт...який-на-Майні, сан-франци...кий, лейці...який, Ч...хо...слова...ька, великолу...який.		
УІ.	Підсумок заняття		

Завдання додому (самостійна робота)

Опрацювання таблиці «Орфограми в коренях».

Викладач _____ Галабуда Л.М.

ПЛАН ЗАНЯТТЯ № _____

Дисципліна _____ Українська мова

Тема заняття. Основні орфограми в префіксах і суфіксах.

Тривалість 90 хв

Вид заняття комбіноване

Дидактична мета повторити і систематизувати вивчене про написання префіксів та іменникових, прикметникових, дієприкметникових і дієслівних префіксів; удосконалювати правописні вміння та навички.

Виховна мета розвивати вміння працювати з таблицями застосовувати знання й відпрацьовувати здобуті навички, виконання.....

Міжпредметні зв'язки українська література

Забезпечення заняття

Наочні посібники підручники, таблиці, дошка

Роздатковий матеріал розроблені таблиці, картки із завданнями

тестові завдання

Технічні засоби навчання

Робочі місця (для лабораторних робіт, практичних занять)

Література: основна Ладона В.О. Українська мова. Посібник для підготовки молодших спеціалістів вищих навчальних закладів.

Додаткова журнал Українська мова та література № 9-12, березень 2010 ст. 43-45.

№ етапу	Етап заняття, навчальні питання і їх зміст, зміст практичних. занять, вправ, контрольних завдань та ін.	Методи навчання, орг. форми виконання	Дозування часу
I.	Організаційна частина.		
II	Повідомлення теми і мети і завдань заняття. Мотивація навчальної діяльності		5 хв
III.	Узагальнення та систематизація знань.		

3.1.	1)Якими нормами визначається вимова голосних звуків у префіксах пре-, пере-,пред, перед? 2) Як розрізняються префікси пре- і при-? 3) У яких словах вживається префікс при-? 4)Назвіть найчастіше вживані префікси, що закінчуються на приголосний 5) Який серед названих префіксів може змінювати своє написання?	Бесіда	15 хв
ІУ.	Практична частина		
4.1.	Запишіть слова вставляючи потрібні літери. Поясніть за допомогою правил правопис префіксів	Орфографічний практикум	10 хв
<i>№ етапу</i>	<i>Етап заняття, навчальні питання і їх зміст, зміст практичних занять, вправ, контрольних завдань та ін.</i>	<i>Методи навчання, орг. форми виконання</i>	<i>Дозування часу</i>
	Бе...посередній, не...проможний,...фабриковани, ...чинити. Ві...шкодувати, ро...формувавши,...шкрібти, бе...компромісний.		
4.2.	Із поданих варіантів написання слів виберіть правильний. Поясніть свій вибір. Скласти – зкласти, зім'яти – зм'яти, безтурботний – бестурботний, призвисько – прізвисько, прихильний – прехильний, стиснути – зтиснути.	Вибіркова робота з усним обґрунтуванням	20 хв
4.3.	1) Укажіть рядок, у якому в усіх словах уживається префікс при- : А пр....забавний, при...завзятий, пр....мятий; Б пр....мудрість,пр...світлий,пр....славний; В пр....пухлий, пр....смачний, пр....стінний; Г при...тяжний пр...старіший, пр...поганій. 2)Укажіть рядок , у якому в усіх словах уживається префікс пре-: А пр....високий, пр....великий, пр....добрий; В пр....степовий, пр....свячений, пр....своєний; Г пр....писаний, пр....садибний, пр....жовклий.	Диктант Текст з усним обґрунтуванням	

4.4.	Запишіть речення, уставляючи пропущені букви у суфіксах. Поясніть їх правопис. Виконання вправ на застосування узагальнюючих правил 1. Добрий борщ...к, та малий горщ...к 2. Плет...во торосів та балок снується виш...ні 3. Хозяйка сіла коло вікон...чка, щось латаючи. 4. Миколка прокопів хлопч...к, такий школяр...к, гарне...нький був:? Сумир...нький, соромлив...нький, як дівч...нка.	Пояснювальний диктант	20 хв
У.	Підсумок заняття		

Завдання додому (самостійна робота)

За збірником Я.М.Абраменка виконати тестові завдання, що стосуються теми «Правопис префіксів і суфіксів».

Викладач _____ Галабуда Л.М.

ПЛАН ЗАНЯТТЯ № _____

Дисципліна _____ Українська мова

Тема заняття. Стилiстичне забарвлення значущих частин слова: префіксів і суфіксів.

Тривалість 90 хв

Вид заняття комбіноване

Дидактична мета повторити і систематизувати знання про будову слова: удосконалити вміння студентів робити розбір слова за будовою, правильно визначати морфеми.

Виховна мета розвивати вміння узагальнювати вивчене, застосовувати здобуті знання на практиці.

Міжпредметні зв'язки українська література

Забезпечення заняття

Наочні посібники підручники, дошка

Роздатковий матеріал розроблені таблиці, картки із завданнями
картки з завданнями

Технічні засоби навчання _____

Робочі місця (для лабораторних робіт, практичних занять)

Література: основна Ладона В.О. Українська мова. Посібник для підготовки молодших спеціалістів вищих навчальних закладів.

Додаткова журнал Українська мова та література № 9-12, березень 2010 ст. 81-82.

<i>№ етапу</i>	<i>Етап заняття, навчальні питання і їх зміст, зміст практичних. занять, вправ, контрольних завдань та ін.</i>	<i>Методи навчання, орг. форми виконання</i>	<i>Дозування часу</i>
I.	Організаційна частина.		
II	Повідомлення теми і мети і завдань заняття. Мотивація навчальної діяльності		5 хв
III.	Узагальнення та систематизація знань.		
3.1.	Як називається вчення про будову слова?	Бесіда	10 хв
3.2.	Назвіть найменші значущі частини слова? Чому їх так назвали?		
3.3.	Яка інша назва значущих частин слова?		
3.4.	Із чого краще починати розбір слова за будовою?		
3.5.	Яке закінчення слід вважати нульовим? Назвіть приклади.		
3.6.	Послідовність розбору слова за будовою 1.Назвати аналізоване слово 2.Визначити змінне чи незмінне воно 3.Змінюючи форму слова знайти основу та закінчення	Вузлики напам'ять	10 хв
<i>№ етапу</i>	<i>Етап заняття, навчальні питання і їх зміст, зміст практичних занять, вправ, контрольних завдань та ін.</i>	<i>Методи навчання, орг. форми виконання</i>	<i>Дозування часу</i>
	4.Добираючи спільнокореневі слова, визначити префікс, суфікс, сполучні голосні звуки 5.Вичленувати корінь (корені)		
IV.	Практична частина		
4.1.	11.Запишіть слова у дві колонки: Дзвін, дзвону,переддзвін,дзвінкий,дзвонами,дзвінок,дзвінки,дзвінків,дзвіниця,дзвеніло, дзвеніти, дзвінкотіти, дзвенять, дзвін котить, дзвінкіше (на) дзвінках. 2). Запишіть слова у три колонки: 1) із закінченням вираженим звуком; 2) із нульовим закінченням; 3) без закінчення. Кінь, метро, трамвай, сторіч ,статей, прибігти, ходити, бюро, кошик, орлят, імен, киянин, очей, надія, панове, воріт.	Розподільний диктант	20 хв

4.2.	1. Розберіть за будовою подані слова 1-й ряд: перепочинок, змиється, таксі; 2-й ряд: одвірок, безрукавка, пере.... 3-й ряд: замолоду, розброєний, розправити	Робота біля дошки	15 хв
4.3.	Укажіть слово у якому немає префікса А за.....; В захмарений; Б забава; Г законність Укажіть слова, у якому є префікс і суфікс: А описка; В опіка; Б опис; Г оповідь	Тестові завдання	20 хв
У.	Підсумок заняття Аналіз роботи групи /виставлення й аргументування оцінок/		5 хв

Завдання додому (самостійна робота)

Розібрати за будовою подані слова: вмощуватися, абикому, мовчазність, гультай, відімкнутий, легкопроникний, будь-якою, вп'ятьох, гостюваннячко, внічию.

Викладач _____ Галабуда Л.М.

ПЛАН ЗАНЯТТЯ № _____

Дисципліна _____ Українська мова

Тема заняття Ділові папери. Обліково-фінансові документи. Розписка.
Доручення.

Тривалість 90 хв

Вид заняття комбіноване

Дидактична мета з'ясувати рівень сформованості знань студентів про обліково-фінансову документацію, уміння давати характеристику документам; розвивати навички культури оформлення окремих ділових паперів

Виховна мета виховувати правильність, стислість, конкретність мови етикет культури ділового мовлення в роботі з обліково-фінансовими документами

Міжпредметні зв'язки українська література

Забезпечення заняття

Наочні посібники підручники

Роздатковий матеріал розроблені таблиці, картки із завданнями
_____ картки з назвами ділових документів _____

Технічні засоби навчання _____

Робочі місця (для лабораторних робіт, практичних занять)

Література: основна Ладона В.О. Українська мова. Посібник для підготовки молодших спеціалістів вищих навчальних закладів.

Додаткова журнал Українська мова та література № 9-12, квітень 2010 ст. 9-11.

<i>№ етапу</i>	<i>Етап заняття, навчальні питання і їх зміст, зміст практичних. занять, вправ, контрольних завдань та ін.</i>	<i>Методи навчання, орг. форми виконання</i>	<i>Дозування часу</i>
I.	Організаційна частина.		
II	Повідомлення теми і мети і завдань заняття. Мотивація навчальної діяльності		5 хв
III.	Вивчення нового матеріалу У якій сфері життя найбільше використовується впорядкування документації? Перед вами перелік жанрів офіційно-фінансового стилю	Лекція	30 хв
IV.	Контроль і корекція знань студентів		
4.1.	1)За походженням розписки поділяються на: А внутрішні й зовнішні; Б особисті й службові; В організаційні й розпорядчі	Тестові завдання	20 хв
4.2.	2) Офіційні доручення можуть бути: А разовими, загальними, постійними		
<i>№ етапу</i>	<i>Етап заняття, навчальні питання і їх зміст, зміст практичних занять, вправ, контрольних завдань та ін.</i>	<i>Методи навчання, орг. форми виконання</i>	<i>Дозування часу</i>
	Б разовими, спеціальними, постійними В спеціальними, загальними й тимчасовими		
4.3.	Доручення – це? А офіційний документ, що підтверджує факти, події, вчинки, пов'язані із діяльністю установ, підприємств та окремих осіб; Б офіційний документ, що підтверджує певні дії, які мали місце, - передавання й отримання документів, грошей, матеріальних цінностей; В письмове повідомлення, за яким організація чи окрема особа надає право іншій особі від її імені здійснювати певні юридичні чинності		
4.4.	Розписка й доручення за призначенням належать до: А обліково-фінансових документів;		

	Б інформаційних документів; В договірних документів.		
4.5.	Особисте доручення має такі реквізити: А штамп, номер, дата, назва виду документа, текст, зразок підпису особи, якій видано доручення, підпис керівника установи, завірення підпису; Б назва документа, текст, дата, підпис особи яка склала доручення, завірення підпису; В назва доручення, тематичний заголовок, основна частина		
4.6.	В 1 Напишіть доручення В 2 Напишіть розписку	Робота за варіантами	15 хв
4.7.	Напишіть твір-роздум «якби я був діловодом?» дотримуючись комунік. Ознак культ. Ділового мовлення	Твір-роздум мініатюра	20 хв
У.	Підсумок заняття		5 хв

Завдання додому (самостійна робота)

Написати доручення і розписку. Вивчити теоретичний матеріал.

Викладач _____ Галабуда Л.М.

ПЛАН ЗАНЯТТЯ № _____

Дисципліна _____ Українська мова

Тема заняття **Фразеологія як розділ мовознавства. Фразеологізм.**

Тривалість **90 хв**

Вид заняття комбіноване

Дидактична мета узагальнити знання студентів про фразеологію як розділ мовознавства про фразеологізми, джерела їх походження, роль і значення у мовлення, виробляти вміння правильно пояснювати зміст фразеологізмів відповідно до походження добирати фразеологізми - синоніми чи антоніми; користуватися фразеологічними перекладними тлумачними словниками

Виховна мета виховувати лексичний запас; розвивати вміння створювати наукові повідомлення; виховувати інтерес до народної творчості

Міжпредметні зв'язки українська література, історія, народознавство

Забезпечення заняття

Наочні посібники підручники, тлумачні словники, фразеологічні словники

Роздатковий матеріал розроблені таблиці, картки із завданнями

_____ картки із завданнями _____

Технічні засоби навчання

Робочі місця (для лабораторних робіт, практичних занять)

Література: основна Ладона В.О. Українська мова. Посібник для підготовки молодших спеціалістів вищих навчальних закладів.

Додаткова журнал Українська мова та література № 9-12, березень 2010 ст.6 9-71.

<i>№ етапу</i>	<i>Етап заняття, навчальні питання і їх зміст, зміст практичних. занять, вправ, контрольних завдань та ін.</i>	<i>Методи навчання, орг. форми виконання</i>	<i>Дозування часу</i>
I.	Організаційна частина.		
II	Повідомлення теми і мети і завдань заняття. Мотивація навчальної діяльності		5 хв
III.	Узагальнення та систематизація знань	Лекція	
3.1.	Повторення теоретичного матеріалу	Бесіда	10 хв
3.2.	1)Які два значення має термін «фразеологія»? 2)З якої мови походить слово «фразеологія» і що воно означає?		
3.3.	Назвіть фразеологізми: Роззявити рота, байдики бити, давати горобцям дулі, тинятися з кутка в куток, макітра розуму	Формування висновків	10 хв
3.4.	Стилістичні функції фразеологізмів	Опорний конспект	20 хв
<i>№ етапу</i>	<i>Етап заняття, навчальні питання і їх зміст, зміст практичних занять, вправ, контрольних завдань та ін.</i>	<i>Методи навчання, орг. форми виконання</i>	<i>Дозування часу</i>
IV.	Практична частина		
4.1.	Розподіліть фразеологізми на фразеологічні зрощення, фразеологічні єдності та фразеологічні сполучення. Бити байдики, дати гарбуза, добрі наміри, храм науки, за діда-прадіда, накивати п'ятами, справа честі, точити ляс	Розподільний диктант	5 хв
4.2.	Користуючись фразеологічним словником з'ясуйте значення фразеологізмів і запишіть їх. Адамові реберце, віддатися за Мурравського, дати драла, слуга Божий,	Робота з словниками	15 хв

Виховна мета виховувати любов до рідної мови

Міжпредметні зв'язки українська література

Забезпечення заняття

Наочні посібники підручники, словники, словники синонімів.

Роздатковий матеріал розроблені таблиці, картки із завданнями

картки із завданнями

Технічні засоби навчання

Робочі місця (для лабораторних робіт, практичних занять)

Література: основна Ладона В.О. Українська мова. Посібник для підготовки молодших спеціалістів вищих навчальних закладів.

Додаткова журнал Українська мова та література № 9-12, березень 2010 ст. 62-65.

<i>№ етапу</i>	<i>Етап заняття, навчальні питання і їх зміст, зміст практичних. занять, вправ, контрольних завдань та ін.</i>	<i>Методи навчання, орг. форми виконання</i>	<i>Дозування часу</i>
I.	Організаційна частина.		
II	Повідомлення теми і мети і завдань заняття. Мотивація навчальної діяльності		5 хв
III.	Узагальнення та систематизація знань		
3.1	1.Укажіть лексичне значення слова хаща: а) старий ліс; б) густо зарослий важко прохідний ліс, чагарник, кущів, зарості; 2. Укажіть рядок, у якому всі словосполучення вжиті в переносному значенні: а) сумує ліс, сумує мати, сумує небо; б) золота ложка, золота людина, золоті руки; в) схлипує вітер, схлипує джерельце, схлипує дитина; г) веселе літо, веселі сніжки, веселе сонечко	Тестування	10 хв
<i>№ етапу</i>	<i>Етап заняття, навчальні питання і їх зміст, практичних занять, вправ, контрольних завдань та ін.</i>	<i>Методи навчання, орг. форми виконання</i>	<i>Дозування часу</i>
3.2	Чи є різниця між поняттями «лексика» і «лексикологія» ? - Що таке слово? Які найважливіші ознаки слова? - Що таке лексичне значення слова?	Бесіда	10 хв

	- Які слова називаються однозначними, які багатозначними. Наведіть приклади - Назвіть основні типи переносних значень слів.		
ІУ.	Практична частина.		
4.1	Запишіть слова опустивши в кожному рядку зайве за лексичним значенням: 1) Гай, ліс, діброва, майдан, перелісок; 2) Корова, кінь, теля, вівця, тигр; 3) Білий, коричневий, синій, гіркий, червоний.	Вправа «Опусти зайве слово»	5 хв
4.2	Користуючись тлумачним словником поясніть лексичні значення запропонованих слів: плесо, осоння, оборо, оболонь, лука, яловичина, округа, екстерн, коцюба	Робота за варіантами	15 хв
4.3	Запишіть слова у дві колонки: 1) Однозначні; 2) багатозначні Зробіть висновок, яких слів більше і які переважають серед однозначних. Зозуля, голубка, кожух, м'ясорубка, могутній, простуда, мій, тобі, щавель, качка, година.	Розподільний диктант	10 хв
4.4	Поєднайте слова, добираючи відповідні синоніми із поданих у дужках	Вибіркова творча робота	10 хв
4.5	Знайдіть пари антонімів: В 1. Мокрий – сухий; вліво - вправо	Робота з варіантами	5 хв
4.6	З'ясуйте різницю в лексичних значеннях поданих паронімів. Дві пари (на вибір) уведіть у речення. Адрес – адреса, вправа – управа, сильний - силовий	Самостійна робота	10 хв
У.	Підсумок заняття		5 хв

Завдання додому (самостійна робота)

Повторити теоретичний матеріал про склад української лексики за походженням і вживанням; підготувати повідомлення про запозичення з інших мов..

Викладач _____ Галабуда Л.М.

ПЛАН ЗАНЯТТЯ № _____

Дисципліна _____ Українська мова

Тема заняття **Складні випадки правопису слів з чергуванням голосних І приголосних звуків**

Тривалість **90 хв**

Вид заняття перевірка та облік здобутих знань, умінь і навичок

Дидактична мета узагальнити відомості про найпоширеніші випадки чергування голосних та приголосних звуків, а також про зміни приголосних при творенні слів;

Виховна мета розвивати вміння правильно писати слова; виховувати любов до рідної мови

Міжпредметні зв'язки українська література

Забезпечення заняття

Наочні посібники підручники, дошка

Роздатковий матеріал розроблені таблиці, картки із завданнями
картки із завданнями

Технічні засоби навчання

Робочі місця (для лабораторних робіт, практичних занять)

Література: основна Ладона В.О. Українська мова. Посібник для підготовки молодших спеціалістів вищих навчальних закладів.

Додаткова журнал Українська мова та література № 9-12, березень 2010 ст.14-17.

<i>№ етапу</i>	<i>Етап заняття, навчальні питання і їх зміст, зміст практичних. занять, вправ, контрольних завдань та ін.</i>	<i>Методи навчання, орг. форми виконання</i>	<i>Дозування часу</i>
I.	Організаційна частина.		
II	Повідомлення теми і мети і завдань заняття. Мотивація навчальної діяльності		5 хв
III.	Узагальнення та систематизація знань		
3.1.	Словниковий диктант (для виявлення прогалин у знаннях студентів про правопис подвоєння, подовження та спрощення слів)		10 хв
3.2.	Повторення теоретичних відомостей про фонетичні зміни 1) Скільки типів фонетичних змін розрізняють? 2) Що означає поняття «фонетично не зумовлені зміни звуків»? 3) Як ви розумієте термін «спонтанні зміни»? 4) Що означає термін «чергування звуків»	Бесіда	15 хв
<i>№ етапу</i>	<i>Етап заняття, навчальні питання і їх зміст, практичних занять, вправ, контрольних завдань та ін.</i>	<i>Методи навчання . Форми виконання</i>	<i>Дозування часу</i>
3.3.	Основні типи чергувань голосних звуків. Чергування голосних у дієслівних коренях	Міні лекція	25 хв

	Основні чергування приголосних звуків. Позиційні чергування у-в, і-й.		
3.4.	Студенти часто допускають помилки при вживанні у-в та і-й у таких випадках: - коли попереднє слово закінчується голосним, а далі йде я, ю, є: груші й яблука (треба) груші і яблука; - перед словами, на початку є звуки в, ф-самі чи у звукосполученнях св., зв, тв., дв, хв., гв, сф і а под; будівля в дворі (треба: будівля у дворі)	«Пастки»	10 хв
ІУ.	Практична частина		
4.1.	Напишіть лише ті слова, де і виник на місці о або е Тінь, надвечір'я, вітер, пісок, перевіз, зберігати, робітник, білий, місяць, захід, прізвисько, свідчення, корінчик, ріпа, щічка, сніг, радісне, співати, Канів, місто, пішки, прізвище, брід, звір. Ключ. З останніх букв виписаних слів прочитати відому українську приказку : «Язык до Києва доведе»	Вправа з ключем	15 хв
4.2.	До поданих слів доберіть синоніми з орфограмою о, е після шиплячих. Обґрунтуйте написання слів: Прохач (жебрак), одружити (оженити), наречений (жених), суворий (жорстокий), валіза (гаманець), монах (чернець), швець (чоботар), лоб (чоло).	Лінгвістичний експеримент	10 хв
У.	Підсумок заняття Аналіз роботи групи. Виставлення оцінок		5 хв

Завдання додому (самостійна робота)

Виконати тестові завдання за збірником О.М.Авраменка В-1 с.7 з 9 с.9. з 29. В-2 с.24 з 16,18.

Викладач _____ Галабуда Л.М.

ПЛАН ЗАНЯТТЯ № _____

Дисципліна _____ Українська мова

Тема заняття **Складні випадки правопису слів з спрощенням в групах приголосних**

Тривалість 90 хв

Вид заняття комбіноване

Дидактична мета систематизувати й узагальнити вчення про правопис слів з спрощенням в групах приголосних, удосконалити вміння визначати в словах орфограми;

Виховна мета обґрунтувати написання слів відповідними орфографічними правилами. Виховувати любов до рідної мови.

Міжпредметні зв'язки українська література

Забезпечення заняття

Наочні посібники підручники, дошка

Роздатковий матеріал розроблені таблиці, картки із завданнями

картки із завданнями

Технічні засоби навчання

Робочі місця (для лабораторних робіт, практичних занять)

Література: основна Ладона В.О. Українська мова. Посібник для підготовки молодших спеціалістів вищих навчальних закладів.

Додаткова журнал Українська мова та література № 9-12, червень 2010 ст.18.

<i>№ етапу</i>	<i>Етап заняття, навчальні питання і їх зміст, зміст практичних. занять, вправ, контрольних завдань та ін.</i>	<i>Методи навчання, орг. форми виконання</i>	<i>Дозування часу</i>
I.	Організаційна частина.		
II	Повідомлення теми і мети і завдань заняття. Мотивація навчальної діяльності		5 хв
III.	Узагальнення та систематизація знань		
3.1.	Повторення теоретичного матеріалу про фонетичні зміни 1) Скільки типів фонетичних змін розрізняють? Назвіть їх.		15 хв
IV.	Практична частина		
4.1.	Словниковий диктант Корисний, баластний, щасливий, якісний, пестливий, шістнадцять, зап'ястний, виїзний, тижневий, вісник, контрактний, брязнути, тиснути, вискнути, рискнути, випускний, пропускний, серце, сонце.		
4.2.	Совіс...ний, гінан...ський, жаліс...ний, захис...ний, запяс...ний, балас...ний,		
<i>№ етапу</i>	<i>Етап заняття, навчальні питання і їх зміст, практичних занять, вправ, контрольних завдань та ін.</i>	<i>Методи навчання . Форми виконання</i>	<i>Дозування часу</i>

	антифашист...сякий, аспіран...сякий, кіль кіс...ний, ціліс...ний, зліс...ний, захис...ник, пис...нути, тріс.. нутий, шіс...сот, доблес...ний, швидкіс...ний, тос...но, с...нора, бриз...нути		20 хв
4.3.	Укажіть слова, у яких спрощення в групах приголосних відбувається: А щас(т)ливий, тиж(д)невий, поїз(д)ний, корис(т)ний; Б аген(т)ство, проїз(д)ний, швс(т)надцять, улес(т)ливий; В піс(т)ний, кіс(т)лявий, бриз(к)нути, контрас(т)ний; Г вис(к)нути, шіс(т)сот, хвас(т)ливий, віс(т)ник.	Тестові завдання	20 хв
4.4.	Уставте, де потрібно, пропущені букви д,т . Запишіть слова у дві колонки: 1) у які не вставляли букви; 2) у які вставляли букви. Звіс...но, скатер...ка, асистен...ський, влас...ний, хвас...ливий, коресподен...сякий, аген..ство, радіс...ний, зліс...ний, заїз...ний, учас...ник, щас..ливий, ус...ний, страс...ний, студен...сякий, очис...ний, якіс...ний. Ключ. Із других букв складіть закінчення вислову В. Сухомлинського: «Дорожить людина тим, у що вона.... (...вклала часточку свого життя)»		10 хв
У.	Підсумок заняття		5 хв

Завдання додому (самостійна робота)

Повторити теоретичний матеріал із теми «Орфоепія»

Викладач _____ Галабуда Л.М.

ПЛАН ЗАНЯТТЯ № _____

Дисципліна ____ **Українська мова**

Тема заняття **Складні випадки правопису слів з подовженням приголосних**

Тривалість **90 хв**

Вид заняття комбіноване

Дидактична мета систематизувати й узагальнити вчення про правопис слів з подовженням приголосних, удосконалити вміння визначити в словах орфограми, що стосуються теми

Виховна мета обґрунтувати написання слів відповідними орфографічними правилами. Виховувати любов до рідної мови.

Міжпредметні зв'язки українська література

Забезпечення заняття

Наочні посібники підручники, дошка

Роздатковий матеріал розроблені таблиці, картки із завданнями
картки із завданнями

Технічні засоби навчання

Робочі місця (для лабораторних робіт, практичних занять)

Література: основна Ладона В.О. Українська мова. Посібник для підготовки молодших спеціалістів вищих навчальних закладів.

Додаткова журнал Українська мова та література
ст.18.

<i>№ етапу</i>	<i>Етап заняття, навчальні питання і їх зміст, зміст практичних. занять, вправ, контрольних завдань та ін.</i>	<i>Методи навчання, орг. форми виконання</i>	<i>Дозування часу</i>
I.	Організаційна частина.		
II	Повідомлення теми і мети і завдань заняття. Мотивація навчальної діяльності		5 хв
III.	Узагальнення та систематизація знань		10 хв
3.1.	Повторення теоретичного матеріалу про фонетичні зміни 1) Скільки типів фонетичних змін розрізняють? Назвіть їх.		10 хв
IV.	Практична частина		
4.1.	Словниковий диктант		5 хв
4.2.	Можливі випадки подовження приголосних: 1) Уподібнення: зсунути [с:унути] 2) Збіг кінцевих і початкових літер у слові на мені морфем: оббийти, осінній 3) Ті, що історично виникли та закріп. В мові: суддя, знання.		10 хв

<i>№ етапу</i>	<i>Етап заняття, навчальні питання і їх зміст, практичних занять, вправ, контрольних завдань та ін.</i>	<i>Методи навчання . Форми виконання</i>	<i>Дозування часу</i>
4.3.	Пояснювальний диктант Запишіть слова. Поясніть подовження приголосних або його відсутність. Колоддя, маззю, першістю, підніжжя, клаччя, матір'ю, людяністю, безмежжя, безчестя, груддя, сміття, мотуззя, листя, полум'я, збіжжя, враження, вістю, повинню, життя, стаття, Ілля, статей, священний.		15 хв
4.4.	Запишіть слова розкриваючи дужки, у дві колонки: 1) ті, у яких подвоюється буква н; 2) ті, у яких вона не подвоюється: дона(н)ість, лави(н)ий, скаже(н)ий, неви(н)ий, освітле(н)ість, анте(н)ий, годи(н)ик, оловя(н)ий, щепле(н)ий, орли(н)ий, лату(н)ий, горогвя(н)ий, однозмі(н)ий, адресові(н)ий, електро(н)ий, не збагне(н)ий, реформе(н)ий, тьмя(н)ий, незнище(н)ий, єди(н)ий. Ключ. Із перших букв прочитайте вислів Лесі Українки: »Благословенне слово, ще гартує«.	Вправа з ключем	10 хв
4.5.	Укажіть рядок, у якому в усіх словах у формі орудного відмінка однини відбувається подовження. А емаль, папороть, жовч; Б акварель, мазь, розповідь; В суміш, суть, область; Г мить, суть, гордість; Г вісь, далеч, мудрість	Тестові завдання	20 хв
У.	Підсумок заняття		5 хв

Завдання додому (самостійна робота)

Виконати тестові завдання

Викладач _____ Галабуда Л.М.

ПЛАН ЗАНЯТТЯ № _____

Дисципліна Українська мова

Тема заняття **Складні випадки правопису слів з подвоєнням приголосних**

Тривалість **90 хв**

Вид заняття **комбіноване**

Дидактична мета систематизувати й узагальнити вчення про правопис слів з подвоєнням приголосних, удосконалити вміння визначити в словах орфограми, що стосуються теми

Виховна мета обґрунтувати написання слів відповідними орфографічними правилами. Виховувати любов до рідної мови.

Міжпредметні зв'язки українська література

Забезпечення заняття

Наочні посібники підручники, дошка

Роздатковий матеріал розроблені таблиці, картки із завданнями
картки із завданнями

Технічні засоби навчання _____

Робочі місця (для лабораторних робіт, практичних занять)

Література: основна Ладона В.О. Українська мова. Посібник для підготовки молодших спеціалістів вищих навчальних закладів.

Додаткова журнал Українська мова та література № 9-12, березень 2010 ст.40; № 24 червень 2010 ст. 20-22 ст.18.

<i>№ етапу</i>	<i>Етап заняття, навчальні питання і їх зміст, зміст практичних. занять, вправ, контрольних завдань та ін.</i>	<i>Методи навчання, орг. форми виконання</i>	<i>Дозування часу</i>
I.	Організаційна частина.		
II	Повідомлення теми і мети і завдань заняття. Мотивація навчальної діяльності		5 хв
III.	Узагальнення та систематизація знань		
3.1.	Повторення теоретичного матеріалу		5 хв
3.2.	Опрацюйте тему:»Подвоєння приголосних у словах іншомовного походження (за довідником М.Зубкова)		
IV.	Практична частина		
4.1.	Словниковий диктант		5 хв
4.2.	4) Словниковий диктант 5) Запишіть слова		10 хв

	б) 1. Письменний, ззаду, юність, щоденний, пів вікна, пронісся, міськком, страшений, мерзенний, окаянний, священний, даний, шалений, жаданий, старанність,		
№ етапу	Етап заняття, навчальні питання і їх зміст, практичних занять, вправ, контрольних завдань та ін.	Методи навчання . Форми виконання	Дозування часу
	вихованість, захопленість, туманність, Вінниця, віконниця, бовваніти, життєпис, гіллястий, суддів, рілля, Ілля, стаття, міццю, повістю 2. Бароко, коса, грип, імміграція, еміграція, Шиллер, андоррський, Андорра, лібрето, мадонна, мотто, пенні, сума, комісія, Руссо, сесія, тонна, алегорія.		
4.3.	<u>Запам'ятайте правопис слів</u> Панна, мадонна, вілла, ванна, тонна, манна, мотто, нетто, брутто, пенні, білль, мулла, дурря, міра, банна.		
4.4.	Запишіть слова, вставте потрібні букви; Ап...ляція, ал...горія, мадон...а, гам...а, с...авець, кін...ота, віл...а, попід вікон...ю, лібрєн...о, шос...е, Жан...а, юн...ат, вин...ий.	Тестові завдання	20 хв
4.5.	Подані іменники поставте у форму орудного відмінника Молодь, тінь, матір, юність, мазь, розкіш, молодість, повість, мить, осінь, любов, Керч, міць, подорож, вісь, суддя, рілля, відкриття, стаття, мідь, сталь, пам'ять, жовч, папороть, безсмертя, річ, честь, обличчя.		
4.6.	Уставте, де потрібно другу літеру: Ран...ій, військ...омат, юн...ат, священ...ий, журавлин...ий, оловян...ий, Іл...єю, нет...о.		
У.	Підсумок заняття		5 хв
5.1.	Аналіз роботи групи. Виставлення й аргументування оцінок.		

Завдання додому (самостійна робота)

Виставити слова у дві колонки: ті де є подвоєння, і ті, що не мають подвоєння.

Викладач _____ Галабуда Л.М.

ПЛАН ЗАНЯТТЯ № _____

Дисципліна Українська мова

Тема заняття **Складні випадки правопису слів з іншомовного походження**

Тривалість **90 хв**

Вид заняття **комбіноване**

Дидактична мета систематизувати й узагальнити вивчене про правопис слів іншомовного походження, зокрема подвоєні і не подвоєні букви, передачу голосних звуків, написання апострофа та м'якого.

Виховна мета удосконалювати вміння визначати в словах орфограми, що стосуються теми, обґрунтування написання слів відповідними орфографічними правилами.

Міжпредметні зв'язки українська література

Забезпечення заняття

Наочні посібники підручники, таблиця

Роздатковий матеріал розроблені таблиці, картки із завданнями
картки із завданнями

Технічні засоби навчання _____

Робочі місця (для лабораторних робіт, практичних занять)

Література: основна Ладона В.О. Українська мова. Посібник для підготовки молодших спеціалістів вищих навчальних закладів.

Додаткова журнал Українська мова та література № 9-12, березень 2010 ст.40; № 24 червень 2010 ст. 38-40

<i>№ етапу</i>	<i>Етап заняття, навчальні питання і їх зміст, зміст практичних. занять, вправ, контрольних завдань та ін.</i>	<i>Методи навчання, орг. форми виконання</i>	<i>Дозування часу</i>
I.	Організаційна частина.		
II	Повідомлення теми і мети і завдань заняття. Мотивація навчальної діяльності		5 хв
III.	Узагальнення та систематизація знань		
3.1.	Повторення теоретичного матеріалу		20 хв
3.2.	За якими правилами пишеться и в загальних назвах (іншомовного походження? Наведіть приклади - Коли пишеться и у власних назвах?	Таблиця Бесіда	10 хв

	- Назвіть основні випадки правопису е,є в словах іншомовного походження - Назвіть основні випадки написання і в іншомовних словах - Коли пишеться ї?		
3.3.	Опрацюйте тему: «Подвоєння приголосних у словах іншомовного походження» за	Робота з довідником	10 хв
№ етапу	Етап заняття, навчальні питання і їх зміст, практичних занять, вправ, контрольних завдань та ін.	Методи навчання . Форми виконання	Дозування часу
	довідником М.Зубкова (с. 124-125)		
3.4.	<u>Усне повідомлення (тема – «Апостроф та м'який знак у словах іншомовного походження»)</u>		
3.5.	Іншомовні слова, правопис яких зазнав змін згідно з новими правилами 1993 р.	«Вузлики напам'ять»	5 хв
IV.	Практична частина		
4.1.	Орфографічний практикум. Запишіть слова, уставляючи , де треба потрібні літери, за допомогою правил поясніть написання слів іншомовного походження: Ч..пси, басм..н, К..л.манджаро, Інту...іція, фе..рверк, Корс...ка, С..и..лія, Д..зель, Ізалел..а, філ...ін...інець, к..ювет,кон...юктура, Гол...фетр..м,Л..с..абон, д...р...гент.		10 хв
4.2.	Доберіть до українських слів іншомовні відповідники. Запишіть їх коментуючи правопис голосних о,е,и,і,а Співак (вокаліст) людинолюб(гуманій), досвід(експеримент), туземець (аборигент), обрій (горизонт), оскарження (апеляція), підбурювач (провокатор), уболівальник (фанат), запас (резерв), занепад (регрес), список (реєстр), розпорядок (режим).	Дубл-диктант	10 хв
4.3.	Подані російською мовою слова перекладіть українською мовою і запишіть у два стовпчики: 1) з подвоєнням букв; 2) без подвоєння.	Вправа Переклад	10 хв
V.	Підсумок заняття		5 хв

Завдання додому (самостійна робота)

Виконати тестові завдання подані на картках.

Викладач _____ Галабуда Л.М.

ПЛАН ЗАНЯТТЯ № _____

Дисципліна _____ Українська мова

Тема заняття Ділові папери. Загальні вимоги до складання документів.
Документація щодо особового складу. Автобіографія. Заява

Тривалість 90 хв

Вид заняття застосування знань, умінь і навичок

Дидактична мета закріпити й систематизувати знання студентів про ділове спілкування про ділові папери? Ознайомити з призначенням та атрибутами оформлення автобіографії, заяви розвивати навички складання ділових паперів за зразком, формувати креативну компетентність;

Виховна мета виховувати акуратність, старанність в оформленні ділових паперів, формуватиділової людини

Міжпредметні зв'язки українська література

Забезпечення заняття

Наочні посібники картки з назвами ділових документів

Роздатковий матеріал розроблені таблиці, картки із завданнями
атрибути оформлення автобіографії, заяви

Технічні засоби навчання__мультимедійна презентація «Ділові папери»

Робочі місця (для лабораторних робіт, практичних занять)

Література: основна Тлежкіна О.О. Українська мова. Повний курс. – Х: Видавництво «Ранок» 2010.

Додаткова журнал « Дивослово» № 6, червень 2010 ст.5-7

№ етапу	Етап заняття, навчальні питання і їх зміст, зміст практичних. занять, вправ, контрольних завдань та ін.	Методи навчання, орг. форми виконання	Дозування часу
I.	Організаційна частина.		
II	Актуалізація опорних знань. - Що вивчає стилістика? - Які ви знаєте стилі мовлення? - Охарактеризуйте офіційно-діловий стиль		5 хв
III.	Мотивація навчальної діяльності Повідомлення теми і мети і завдань заняття		

3.1.	Назвіть ситуації, які трапляються в діловій сфері людських взаємин		5 хв
3.2.	Назвіть головні особливості ділових стосунків		5 хв
3.3.	Розставте слова, надруковані на картках в алфавітному порядку		5 хв
3.4.	Запитання - Чи правильно виконано завдання? - Що таке алфавіт?		10 хв
№ етапу	Етап заняття, навчальні питання і їх зміст, практичних занять, вправ, контрольних завдань та ін.	Методи навчання . Форми виконання	Дозування часу
	- Назвіть синоніми до слова алфавіт? - Поясніть етимологію цих слів - Навіщо нам потрібно знати алфавіт? - Де в житті ви можете застосовувати знання алфавіту?		
4.	<u>Вивчення нового матеріалу</u> У якій сфері життя найбільш використовується впорядкування документів.		20 хв
4.1.	Робота з роздатковим матеріалом. Опрацювання слайдів. - Знайдіть визначення й атрибути автобіографії - Знайдіть визначення й атрибути заяви		15 хв
5.	Застосування знань, умінь і навичок		
5.1.	Завдання 1-ша група. Напишіть заяву на ім'я директора від імені дівчини щодо прийому її на роботу II-га група. Уявіть, що дівчина на слайді вступає до вищої школи і пише автобіографію	Робота в групах Інформація міститься на слайді	15 хв
6.	Узагальнення й систематизація результатів роботи - Що нового ви дізналися на занятті? - Чим збагатили скарбничку свого життєвого досвіду?	Рефлексія	5 хв
7.	Підсумок заняття		5 хв
7.1.	Аналіз роботи групи (виставлення й аргументування оцінок)		

Завдання додому (самостійна робота)

Написати заяву і автобіографію.

Викладач _____ Галабуда Л.М.

ПЛАН ЗАНЯТТЯ № _____

Дисципліна _____ Українська мова

Тема заняття Складні випадки правопису слів з ненаголошеними
голосними

Тривалість 90 хв

Вид заняття комбіноване

Дидактична мета ознайомити студентів з принципами українського правопису, повторити деякі з найважливіших орфограм

Виховна мета удосконалювати орфографічні вміння та навички; розвивати логічне мислення, пам'ять

Міжпредметні зв'язки українська література

Забезпечення заняття

Наочні посібники підручник

Роздатковий матеріал розроблені таблиці, картки із завданнями
картки із завданнями

Технічні засоби навчання _____

Робочі місця (для лабораторних робіт, практичних занять)

Література: основна Ладона В.О. Українська мова. Посібник для підготовки молодших спеціалістів вищих навчальних закладів 2001.

Додаткова О.П.Глазова Рідна мова. Плани-конспекти. Майстер – клас 10 клас

№ етапу	Етап заняття, навчальні питання і їх зміст, зміст практичних. занять, вправ, контрольних завдань та ін.	Методи навчання, орг. форми виконання	Дозування часу
I.	Організаційна частина.		
II	Повідомлення теми і мети і завдань заняття. Мотивація навчальної діяльності		
III.	Активізація опорних знань		
IV	Вивчення нового матеріалу	Робота з підручниками	

	Опрацювання теоретичного матеріалу (орфограма, принципи правопису ст.22- 23)		
У.	Виконання вправ на закріплення вивченого		
5.1.	Позначити в словах орфограми. З'ясуйте відповідно до якого з принципів українського правопису пишеться кожне слово . Левада, кишень, широко, звечора, розсипати, безшовний, щука, їзда, мідь, осінній, розрісся, лев.	Робота біля дошки	
5.2.	Переписати на місці крапок вставляючи пропущені букви; В...мова, бе...слідно, бе...корисливий, кр...хитний, коза...тво, запорі...який.		
№ етапу	Етап заняття, навчальні питання і їх зміст, практичних занять, вправ, контрольних завдань та ін.	Методи навчання . Форми виконання	Дозування часу
5.3.	<u>Словниковий диктант за аналогією</u> У кожному з диктованих слів визначити орфограму. Записати самостійно дібране слово з тією ж орфограмою. Здоров'я , блищати,беззбройний, боротьба.		
5.4.	Подані слова увести до самостійно складених речень. Пояснити написання слів. На основі якого принципу орфографії вони пишуться?		
5.5.	Що вивчає орфографія? Які слова пишуться за смисловим (диференціюючим) принципом?	Бесіда	
УІ.	Виконання вправ на закріплення знань, умінь та навичок		
6.1.	Пояснювальний диктант Виділити орфограми. Ненасичені голосні, написання яких перевіряється наголосом та ненасичені голосні, написання яких не перевіряється наголосом; «Буквосполучення –фе., -еле-«, « Буквосполучення «-ри-, -ли-«. « Випадний звук е»		
У.	Підсумок заняття		

Завдання додому (самостійна робота)

Сформулювати правила написання **и** та **і** в іншомовних словах

Викладач _____ Галабуда Л.М.

ПЛАН ЗАНЯТТЯ № _____

Дисципліна Українська мова

Тема заняття **Складні випадки правопису великої букви**

Тривалість **90 хв**

Вид заняття **систематизувати знання студентів**

Дидактична мета **систематизувати знання студентів про вивчення великої літери у власних назвах, випадки написання її у лапках;**

Виховна мета **удосконалювати правописні уміння та навички**

Міжпредметні зв'язки **українська література**

Забезпечення заняття

Наочні посібники **підручник**

Роздатковий матеріал **розроблені таблиці, картки із завданнями**

картки із завданнями

Технічні засоби навчання _____

Робочі місця (для лабораторних робіт, практичних занять)

Література: основна Ладона В.О. Українська мова. Посібник для підготовки молодших спеціалістів вищих навчальних закладів 2001.

Додаткова журнал Українська мова та література № 9-10, березень 2010, ст.34-37.

<i>№ етапу</i>	<i>Етап заняття, навчальні питання і їх зміст, зміст практичних. занять, вправ, контрольних завдань та ін.</i>	<i>Методи навчання, орг. форми виконання</i>	<i>Дозування часу</i>
I.	Організаційна частина.		
II	Повідомлення теми і мети і завдань заняття. Мотивація навчальної діяльності		5 хв
III.	Узагальнення та систематизація знань		5 хв

3.1.	Коли назви тварин пишуться з великої , а коли з малої літери? Наведіть приклади. Як пишуться слова, що означають назви найвищих державних установ та посад. Наведіть приклади. Як слід писати слова, що означають назви історичних подій, епох, свят, знаменних дат, поетів тощо? Наведіть приклади	Бесіда	10 хв
3.2.	Повторення теоретичного матеріалу		20 хв
ІУ	Практична частина		
4.1.	Прочитайте текст. Поясніть вживання великої та малої літер у словах відповідно до правил орфографії	Творче спостереження з елементами аналізу	10 хв
<i>№ етапу</i>	<i>Етап заняття, навчальні питання і їх зміст, практичних занять, вправ, контрольних завдань та ін.</i>	<i>Методи навчання . Форми виконання</i>	<i>Дозування часу</i>
4.2.	Перепишіть подані нижче слова. Визначте, за якою правописною нормою їх об'єднано в групи. Знайдіть слова з неправильним уживанням великої букви.	Вправа «Знайди себе»	5 хв
4.3.	Розшифруйте аббревіатури . Поясніть вживання великої та малої літер у складних назвах.	Дослідження -відновлення	10 хв
4.4.	Із поданими парами слів складіть словосполучення за зразком. Поясніть вживання великої та малої літер. <u>Зразок.</u> День (вихідний день – День матері). Закон – закон, Президент – президент. Тиждень – тиждень, Цент – цент, шлях – шлях, Рентген – регнтген.	Дослідження - зіставлення	10 хв
4.5.	У завдання 1-5 виберіть слово чи словосполучення, у написанні якого допущено помилку. У завданнях 6-11 виберіть одну правильну відповідь.	Тесові завдання	10 хв
4.6.	Контрольний словниковий диктант.		
У.	Підсумок заняття		5 хв

Завдання додому (самостійна робота)

Повторити правопис слів іншомовного походження.

Викладач _____ Галабуда Л.М.

ПЛАН ЗАНЯТТЯ № _____

Дисципліна _____ **Українська мова**

Тема заняття **Письмова робота (диктант)**

Тривалість **90 хв**

Вид заняття **комбіноване**

Дидактична мета перевірити рівень засвоєння набутих умінь і навичок; відпрацювати вміння і навички використовувати здобуті теоретичні знання

Виховна мета відповідно до конкретних випадків розвивати орфографію і пунктуаційну грамотність; удосконалення логічного мислення

Міжпредметні зв'язки українська література

Забезпечення заняття

Наочні посібники текст диктанту

Роздатковий матеріал розроблені таблиці, картки із завданнями

Технічні засоби навчання _____

Робочі місця (для лабораторних робіт, практичних занять) _____

Література: основна Шевелєва Л.А.Новий збірник диктантів з української мови, 2009.

Додаткова О.П.Глазова Рідна мова. Плани-конспекти. Майстер – клас 10 клас

<i>№ етапу</i>	<i>Етап заняття, навчальні питання і їх зміст, зміст практичних. занять, вправ, контрольних завдань та ін.</i>	<i>Методи навчання, орг. форми виконання</i>	<i>Дозування часу</i>
I.	Організаційна частина.		

II	Повідомлення теми і мети і завдань заняття. Мотивація навчальної діяльності		
III.	Проведення диктанту		
IV	Відповіді викладача на запитання студентів (після того як зібрано зошити)		
V.	Проведення підсумків		

Завдання додому (самостійна робота)

Тексти для диктанту

Викладач _____ Галабуда Л.М.

ПЛАН ЗАНЯТТЯ № _____

Дисципліна _____ Українська мова

Тема заняття **Мовлення як предмет стилістики і культури мовлення**

Тривалість **90 хв**

Вид заняття **лекція**

Дидактична мета дати поняття про мовлення як дисципліну стилістики; навчити розрізняти стилістику мови і стилістику мовлення, стиліст. Засоби фонетики фразеології словотвору; формувати комунікативні вміння й уміння аналізувати мовні явища; удоскон. Логічне та образне мислення;

Виховна мета удосконалювати культуру мовлення, виховувати повагу до образного слова

Міжпредметні зв'язки українська література

Забезпечення заняття

Наочні посібники підручник, текст для аудіювання із завданнями

Роздатковий матеріал **розроблені таблиці, картки із завданнями**
_____ картки із завданнями _____

Технічні засоби навчання _____

Робочі місця (для лабораторних робіт, практичних занять)

Література: основна Ладона В.О. Українська мова. Посібник для підготовки молодших спеціалістів вищих навчальних закладів. К : Вища школа, 2001.

Додаткова Зубков М. Українська мова. Універсальний довідник. – Харків, 2009.

<i>№ етапу</i>	<i>Етап заняття, навчальні питання і їх зміст, зміст практичних. занять, вправ, контрольних завдань та ін.</i>	<i>Методи навчання, орг. форми виконання</i>	<i>Дозування часу</i>
I.	Організаційна частина.		
2.	Повідомлення теми і мети і завдань заняття.		5 хв
3.	Актуалізація опорних знань		
	Прочитайте прислів'я, поясніть їх зміст. Про що в них говориться – про мову чи мовлення? 1. Слова ласкаві, та думки лукаві. 2. Слово не горобець: вилетить – не впіймаєш. 3. Язык до Києва заведе. 4. Від теплого слова й лід розмерзається.	Колективна робота	10 хв
4.	Вивчення нового матеріалу Мовлення – це мовна діяльність, конкретне говоріння, що походить у часі й виявляється у звуковій або письмовій формі. <u>Мовленнєва діяльність</u> – це основа мови й мовлення. <u>Спілкування</u> - це обмін інформацією, яке	Міні- лекція	
<i>№ етапу</i>	<i>Етап заняття, навчальні питання і їх зміст, практичних занять, вправ, контрольних завдань та ін.</i>	<i>Методи навчання . Форми виконання</i>	<i>Дозування часу</i>
	здійснюється в мовленнєвих актах.		
5.	Систематизація та узагальнення вивченого матеріалу.		
5.1.	Відредагуйте речення 1. Самі передові фермерські господарства одержали високий урожай зернових. 2. Найбільш дотепнішим був виступ гімназистів. 3. Мати мала два сина. 4. Сьогодні я і моя подруга, ми були в театрі.	Вправа «Редактор»	
5.2.	Визначте, в розмові з ким і за якої ситуації дорученим є кожен із наведених висловів. Складіть із наведеними висловами речення. 1. Дозвольте попроситися! Бувай! До зустрічі! На все добре! Щастя! Чао! 2. Даруйте! Я дуже жалкую. Забудь. Не сердься! Не звертай уваги. Перепрошую. Вибачте.	Творче дослідження - моделювання	

5.3.	1. Установіть відповідність між стилями мовлення та їх знаками. 2. Установіть відповідність між словосполученням та стилями мовлення, до яких вони належать.	Тестові завдання	
5.4.	Складіть діалог на тему: «Мова – душа народу»	Робота в парах	
5.5.	Запишіть по пам'яті вірш про українську мову	Самодиктант	
6.	Підсумок заняття Як ви розумієте поняття «культура мовлення»? Що вивчає стилістика?		

Завдання додому (самостійна робота)

Підготувати презентації вивченого теоретичного матеріалу. Написати творчу роботу «Осіній вечір», дослідивши стилістичні засоби.

Викладач _____ Галабуда Л.М.

ПЛАН ЗАНЯТТЯ № _____

Дисципліна _____ Українська мова

Тема заняття Складання діалогів відповідно до запропонованої ситуації

Тривалість 90 хв

Вид заняття заняття мовленнєвого розвитку

Дидактична мета удосконалити вміння студентів складати й розігрувати діалоги на самостійно обрану тему в запропонованій ситуації; розвивати мислення, пам'ять, комунікативні вміння, дикцію

Виховна мета виховувати інтерес до вивчення рідної мови

Міжпредметні зв'язки українська література, народознавство, історія

Забезпечення заняття

Наочні посібники підручник

Роздатковий матеріал розроблені таблиці, картки із завданнями
_____ картки із завданнями _____

Технічні засоби навчання _____

Робочі місця (для лабораторних робіт, практичних занять)

Література: основна Українська мова. Підручник для 10-11 кл. О.М. Біляєв, Л.Я.Симоненко,Л.В.Скуратівський

Додаткова

<i>№ етапу</i>	<i>Етап заняття, навчальні питання і їх зміст, зміст практичних. занять, вправ, контрольних завдань та ін.</i>	<i>Методи навчання, орг. форми виконання</i>	<i>Дозування часу</i>
1.	Організаційна частина.		
2.	Мотивація навчальної діяльності		
3.	Цілевизначення і планування діяльності		
4.	Опрацювання навчального матеріалу	Лекція	
4.1.	Робота з текстом		
4.2.	Робота у групах. Складання й аналіз діалогів Кожна підгрупа створює діалог і озвучує його, ілюструючи висловлювання підготовленими вдома матеріалами. Решта- аналізують тексти, структуру їх, використані мовні засоби, етикетні формули.		
4.3.	Робота в парах. Прочитайте прислів'я і приказки у яких узагальнено народні погляди на культуру мовлення. На основі їх сформулюйте правила спілкування.		
5.	Рефлексія навчальної діяльності		
5.1.	Творча робота. Скласти сенкан «Місто», «Село».		
<i>№ етапу</i>	<i>Етап заняття, навчальні питання і їх зміст, практичних занять, вправ, контрольних завдань та ін.</i>	<i>Методи навчання . Форми виконання</i>	<i>Дозування часу</i>
5.2.	Бесіда. Перегляньте цілі заняття.		
6.	Підсумок заняття		
6.1.	Чи досягли ви цілей заняття?		
6.2.	Продовжіть речення: Мій успіх на сьогоднішньому занятті – це.....; Я не вмів, а тепер умію.....		
7.	Оцінювання Заповнення карток само- і взаємооцінювання. Кожен студент виставляє оцінку собі й кожному членові своєї групи. На основі цих записів і власних спостережень викладач виставляє бали за заняття.		

Завдання додому (самостійна робота)

Скласти діалог для таких мовленнєвих ситуацій: бесіда сучасного мешканця з земляком із майбутнього.

Викладач _____ Галабуда Л.М.

ПЛАН ЗАНЯТТЯ № _____

Дисципліна _____ **Українська мова**

Тема заняття **Складні випадки правопису голосних, м'якого знака, апострофа**

Тривалість **90 хв**

Вид заняття **лекція**

Дидактична мета **закріпити й удосконалити вміння студентів правильно писати слова з м'яким знаком, апострофом в яких є ненаголошені голосні в корені; розвивати усне й писемне мовлення студентів**

Виховна мета **виховувати інтерес до вивчення української народної педагогіки; прищеплювати повагу до засад родинного виховання**

Міжпредметні зв'язки **українська література, народознавство**

Забезпечення заняття

Наочні посібники **картки з завданнями, зошити для корекційної роботи**

Роздатковий матеріал **розроблені таблиці, картки із завданнями**

картки із різними видами диктантів

Технічні засоби навчання

Робочі місця (для лабораторних робіт, практичних занять)

Література: основна Українська мова. Підручник для 10-11 кл. О.М. Біляєв, Л.Я.Симоненко,Л.В.Скуратівський

Додаткова «Прислів'я та приказки»

<i>№ етапу</i>	<i>Етап заняття, навчальні питання і їх зміст, практичних. занять, вправ, контрольних завдань та ін.</i>	<i>Методи навчання, орг. форми виконання</i>	<i>Дозування часу</i>
1.	Організаційний момент.	Мікромодуль адаптивно-перетворювальний	
2.	Мотивація навчальної діяльності й оголошення теми й мети		
3.	Актуалізація опорних знань		
3.1.	Перевірка домашнього завдання – письмової вправи (взаємоперевірка)		
3.2.	Знайомство з картками-дослідженнями		
3.3.	Діалогічний ланцюжок правил «Ненаголошені голосні в корені слова», «Правопис м'якого знака, апострофа» з використанням карток – досліджень, які висять на дошці.		
4.	Закріплення одержаних знань, вироблених вмінь, навичок..		
4.1.	Словниковий диктант на окремих аркушах паперу, які одразу ж перевіряються		
4.2.	Поки диктант перевіряється клас обговорює записані на дошці прислів'я і приказки про виховання	Мікромодуль Адаптивно-перетворювальний	
<i>№ етапу</i>	<i>Етап заняття, навчальні питання і їх зміст, практичних занять, вправ, контрольних завдань та ін.</i>	<i>Методи навчання . Форми виконання</i>	<i>Дозування часу</i>
4.3.	Корекційна робота.		
4.4.	Робота за підручником Вправи 51,85,87		
4.5.	Перевірка записаного		
4.6.	Робота за картками в групах		
4.7.	Кожна група знайомить з результатами роботи, пояснюються орфограми. Відповідати повинна вся група.		
5.	Перевірка набутих знань	Мікромодуль Адаптивно-перетворювальний	
5.1.	Виконання роботи за варіантами		
5.2.	Роботи перевіряються, робляться висновки		

5.3.	Корекційна робота, де найбільше допущено помилок.(Індивідуальна робота)		
5.4.	Творча робота. Твір-мініатюра за темою «Межи людьми будь людиною використовуючи слова з апострофом, м'яким знаком , ненаголошеними голосними в корені слова, в суфіксах, префіксах. Роботи здаються на перевірку.		
6.	Підсумок заняття. Прийом «Мікрофон». Студенти повинні лаконічно, чітко сказати, що вони взяли з заняття.		
7.	Оцінювання		

Завдання додому (самостійна робота)

Повторити, що вивчає лексикологія , знати понятійний апарат з цієї теми.

Вправа 411.

Викладач _____ Галабуда Л.М.

ПЛАН ЗАНЯТТЯ № _____

Дисципліна _____ Українська мова

Тема заняття **Одиниці мови: основні звуки мовлення. Знаки письма.**

Тривалість 90 хв

Вид заняття лекція

Дидактична мета повторити навчальний матеріал, систематизувати й поглибити знання студентів про звуки і знаки письма; розвивати вміння виконання фонетичного розбору слів, усне і писемне мовлення

Виховна мета виховувати інтерес до вивчення української етнопедагогіки; прищеплювати любов до надбань народу

Міжпредметні зв'язки етнопедагогіка, географія, дознавство

Забезпечення заняття

Наочні посібники картки з завданнями, зошити для корекційної роботи
Роздатковий матеріал розроблені таблиці, картки із завданнями

Технічні засоби навчання

Робочі місця (для лабораторних робіт, практичних занять)

Література: основна Українська мова. Підручник для 10-11 кл. О.М. Біляєв, Л.Я.Симоненко,Л.В.Скуратівський

Додаткова

<i>№ етапу</i>	<i>Етап заняття, навчальні питання і їх зміст, практичних. занять, вправ, контрольних завдань та ін.</i>	<i>Методи навчання, орг. форми виконання</i>	<i>Дозування часу</i>
1.	Організаційний момент.	Мікромодуль адаптивно-перетворювальний	
2.	Мотивація навчальної діяльності й оголошення теми й мети		
2.1.	Оголошення теми та мети		
3.	Актуалізація опорних знань		
3.1.	Прийом « розкиданих думок» (На дошці записані запитання, студентам даються опори-слова, речення-відповіді на запитання, але вони дані не по порядку. Студенти повинні вибрати правильні відповіді).	Бесіда	
3.2.	Диктант з коментуванням (студенти повинні назвати контрольні моменти в словах, які пов'язані з фонетичними явищами).		
4.	Сприйняття й засвоєння навчального матеріалу		
4.	Закріплення одержаних знань, вироблених вмінь, навичок..		
4.1.	Група ділиться на підгрупи. Кожна підгрупа отримує картку-опору та завдання		
<i>№ етапу</i>	<i>Етап заняття, навчальні питання і їх зміст, практичних занять, вправ, контрольних завдань та ін.</i>	<i>Методи навчання . Форми виконання</i>	<i>Дозування часу</i>
4.2.	Студенти виходять до дошки й пояснюють правила. На дошці висять відповідні таблиці. Після виступу студенти самостійно роблять висновки.	Мікромодуль змістовно-пошуковий	
4.3.	На дошці записані слова, в яких пропущені букви. Треба вставити пропущені букви	Мікромодуль Контрольно-змістовний	

4.4.	Самостійна творча робота. Написання переказу		
5.	Підсумок Прийом «Мікрофон» Студенти повинні лаконічно, чітко сказати, що вони взяли з заняття		

Завдання додому (самостійна робота)

Сильним студентам – скласти картку-дослідження. Правила написання м'якого знака і апострофа в словах іншомовного походження». Вправа 52. Іншим – повторити правила, які згадувалися на занятті.

Викладач _____ Галабуда Л.М.

ПЛАН ЗАНЯТТЯ № _____

Дисципліна _____ Українська мова

Тема заняття Правопис слів іншомовного походження.

Тривалість 90 хв

Вид заняття лекція

Дидактична мета навчити студентів правильно писати слова іншомовного походження, формувати навички їх правильної вимови; розвивати вміння висловлювати свої думки

Виховна мета виховувати логічне мислення та активну увагу

Міжпредметні зв'язки російська мова, українська література

Забезпечення заняття

Наочні посібники словник іншомовних слів, таблиці

Роздатковий матеріал розроблені таблиці, картки із завданнями

Технічні засоби навчання

Робочі місця (для лабораторних робіт, практичних занять)

Література: основна Українська мова. Підручник для 10-11 кл. О.М. Біляєв, Л.Я.Симоненко,Л.В.Скуратівський

Додаткова

<i>№ етапу</i>	<i>Етап заняття, навчальні питання і їх зміст, практичних. занять, вправ, контрольних завдань та ін.</i>	<i>Методи навчання, орг. форми виконання</i>	<i>Дозування часу</i>
1.	Організаційна частина		
2.	Актуалізація опорних знань Поясніть чому відбувається подвоєння приголосних у словах: вугілля, збіжжя, бажання, сіллю, річчю, страхіття, молоддю, заввишки, беззахисний, сонний.		
3.	Повідомлення теми, мети, завдань		
4.	Вивчення нового матеріалу		
4.1.	Робота з таблицею		
4.2.	Проблемне завдання Уявіть, що вам доручили визначити, як бути з іншомовними словами, які щодня з'являються у нашій мові: як передати їх звучання засобами української мови. Що ви запропонуєте.		
4.3.	Пояснення матеріалу		
5.	Закріплення вивченого матеріалу.		
5.1.	Пояснювальний диктант Запишіть речення, поясніть орфограми. Це були не палаци з колонами, а квартири величезних казармених будинків		
<i>№ етапу</i>	<i>Етап заняття, навчальні питання і їх зміст, практичних занять, вправ, контрольних завдань та ін.</i>	<i>Методи навчання . Форми виконання</i>	<i>Дозування часу</i>
5.2.	Самостійна робота Перепишіть слова з дошки, вставте пропущені букви. Письмово поясніть їх походження.		

	М...гія, ко...едж, ком...ніке, барел...еф, в..заві, д...позит, ет...кет, мон...тор, офіц...ант, к...тель, д...рукця, ід...лія.		
5.3.	Розподільний диктант. Згрупуйте слова за сферами їхнього виявлення: наука, мистецтво, спорт, побут. Поясніть правопис, з'ясуйте значення.		
5.4.	Індивідуальне завдання. Напишіть 10-15 іншомовних слів, які ви часто використовуєте; поясніть їх правопис і значення.		
5.5.	Словниковий диктант. Інститут, авторитет, реєстр, бар'єр, прем'єр, Аплікація, режим, конференція, абонемент, дисципліна, Шиллер, ванна, шампінйон, рюкзак, директор, асистент, дебют, професор, реферат, перспектива, мозаїка.		
5.6.	Робота з словником Поясніть значення поданих слів. Перевірте тлумачення за словником. Рецидив, джигіт, вілла.		
6.	Підсумок		
6.1.	Коли пишеться и в словах іншомовного походження?		
6.2.	Коли пишеться і в словах іншомовного походження?		

Завдання додому (самостійна робота)

Викладач _____ Галабуда Л.М.

ПЛАН ЗАНЯТТЯ № _____

Дисципліна ____ Українська мова

Тема заняття Стаття до газети на морально-етичну тему.

Тривалість 90 хв

Вид заняття лекція

Дидактична мета ознайомити студентів з основними жанрами публіцистичного стилю, особливостями побудови газетної статті, вимогами щодо її написання.

Виховна мета виховувати повагу до особистої думки кожного.

Міжпредметні зв'язки зв'язне мовлення, українська література

Забезпечення заняття

Наочні посібники приклади написаних статей

Роздатковий матеріал розроблені таблиці, картки із завданнями

Технічні засоби навчання

Робочі місця (для лабораторних робіт, практичних занять)

Література: основна Українська мова. Підручник для 10-11 кл. О.М. Біляєв, Л.Я.Симоненко,Л.В.Скуратівський

Додаткова

<i>№ етапу</i>	<i>Етап заняття, навчальні питання і їх зміст, практичних. занять, вправ, контрольних завдань та ін.</i>	<i>Методи навчання, орг. форми виконання</i>	<i>Дозування часу</i>
I.	Організаційна частина		
1.1.	Вступне слово. Прослухання вірша. « Чом, чом, чом, земле моя».		
2.	Повідомлення теми та мети. На запитання із вірша ми шукатимемо відповіді і свої думки оформимо на папері у вигляді статті		
3.	Мотивація навчальної діяльності	Бесіда - актуалізація	
3.1.	До якого стилю мовлення належить жанр статті?		
3.2.	Які ще газетні жанри публіцистичного стилю ви знаєте?		
3.3.	Дайте визначення статті?		
3.5.	Який тип мовлення належить для статті?		
4.	Вивчення нового матеріалу Робота над змістом статті. Що потрібно для того аби написати змістовну й цікаву статтю?		
4.1.	Розгляньте схему і прочитайте коментар до неї. Поясніть, як правильно обрати тему		
<i>№ етапу</i>	<i>Етап заняття, навчальні питання і їх зміст, практичних занять, вправ, контрольних завдань та ін.</i>	<i>Методи навчання . Форми виконання</i>	<i>Дозування часу</i>
	статті, використовуючи подані рекомендації.		

4.2.	Обравши тему, починаєте збирати матеріал. Опрацюйте поради щодо вибору й упорядкування матеріалів для статті. Заголовок нашої статті «Патріотизм у світогляді української інтелігенції».		
5.	Підготовка до написання статті. Опрацюйте подані рекомендації.	Лекція	
5.1.	Додержуйте теми й основної думки висловлювання..		
5.2.	Складіть план майбутньої статті..		
5.3.	Викладайте інформацію доступно, точно й водночас емоційно, виразно.		
5.4.	Ілюструйте думки яскравими прикладами, фактами.		
5.5.	Використовуйте засоби художньої виразності, додержуйте публіцистичного стилю мовлення.		
5.6.	Завершіть статтю лаконічних висновкам, риторичним запитанням або закликком.		
6.	Робота над чорновим варіантом статті.		
6.1.	Складіть план статті на тему: « Патріотизм у світогляді української інтелігенції. Напишіть виступ і тези до основної частини.		
7.	Підсумок		

Завдання додому (самостійна робота)

Написати остаточний варіант статті « Патріотизм у світогляді української інтелігенції

Викладач _____ Галабуда Л.М.

ПЛАН ЗАНЯТТЯ № _____

Дисципліна _____ Українська мова

Тема заняття: Поняття роду, числа, власні та загальні назви, ступені порівняння.

Тривалість 90 хв

Вид заняття лекція

Дидактична мета повторити і закріпити знання про категорію роду і числа, власні і загальні назви, ступені порівняння й практичні навички визначати їх і правильно використовувати.

Виховна мета виховувати грамотну особистість.

Міжпредметні зв'язки зв'язне мовлення, українська література

Забезпечення заняття

Наочні посібники _____

Роздатковий матеріал розроблені таблиці, картки із завданнями

_____ картки _____

Технічні засоби навчання _____

Робочі місця (для лабораторних робіт, практичних занять)

Література: основна Сучасна українська літературна мова: підручник/ за ред.. М.Я.Плющ, К. Вища

Юшук І.П. Українська мова. Практикум з правопису української мови. - К.: Освіта, 2007.

Орфографія української мови просто про складне /Радченко І. - К.: «Шкільний світ», 2008.

Додаткова Зубков М. Українська мова. Універсальний довідник. - Харків: ВД «ШКОЛА», 2009

<i>№ етапу</i>	<i>Етап заняття, навчальні питання і їх зміст, практичних. занять, вправ, контрольних завдань та ін.</i>	<i>Методи навчання, орг. форми виконання</i>	<i>Дозування часу</i>
I.	Організаційна частина Перевірка присутніх на занятті.		5 хв
2.	Актуалізація опорних знань		
2.1.	Бесіда за запитаннями 1.Згадайте й скажіть, яка різниця між власними та загальними назвами. 2. Яким частинам мови властиве поняття роду та числа? 3. Пригадайте слова, яким властива лише форма множини.	Бесіда	10 хв
3.	Повідомлення теми, мети та основних завдань . Тема: Поняття роду, числа, власні та загальні назви, ступені порівняння.	Лекція	5 хв

<i>№ етапу</i>	<i>Етап заняття, навчальні питання і їх зміст, практичних занять, вправ, контрольних завдань та ін.</i>	<i>Методи навчання . Форми виконання</i>	<i>Дозування часу</i>
3.1.	Повторити і закріпити знання про категорію роду і числа, власні і загальні назви, ступені порівняння й практичні навички визначати їх і правильно використовувати.		
4.	Мотивація навчальної діяльності		10 хв
5.	Усвідомлення нових знань . План заняття 45 хв 1.Поняття роду, числа. 2.Власні і загальні назви. 3.Ступені порівняння. 1.Поняття роду, числа.	Лекція	45 хв
6.	Підведення підсумків. Узагальнення матеріалу. 1. Що цікавого ви дізнались на сьогоднішній лекції? 2. Опрацювати матеріал лекції.	«Мікрофон»	5 хв

Завдання додому (самостійна робота)

Опрацювати матеріал лекції

Викладач _____ Галабуда Л.М.

ПЛАН ЗАНЯТТЯ № _____

Дисципліна _____ Українська мова

Тема заняття. Складні випадки написання складних слів і графічних скорочень.

Тривалість 90 хв

Вид заняття комбінована

Дидактична мета повторити, поглибити і закріпити знання і навички з написання складних слів і графічних скорочень. Формувати уміння правильно визначати і записувати складні слова і графічні скорочення. Систематизувати знання студентів про основні орфограми в складних словах. Навчити знаходити помилки на вивчені правила і виправляти їх.

Виховна мета за допомогою мовленнєво-комунікативного дидактичного матеріалу виховувати у студентів повагу до рідної мови, а також відчуття її краси як основи естетичного виховання.

Міжпредметні зв'язки українська література, іноземна мова, світова література, українська мова (за професійним спрямуванням), спецдисципліни

Забезпечення заняття

Наочні посібники: навчальна програма з української мови, робоча навчальна програма, методична розробка заняття, таблиці «Правила перенесення слів», «Правопис складних слів», презентація, навчальні відеосюжети, опорні конспекти, робочий зошит студента

Роздатковий матеріал розроблені таблиці, картки із завданнями

Технічні засоби навчання комп'ютер

Робочі місця (для лабораторних робіт, практичних занять)

Література: основна 1. Авраменко О. Українська мова (рівень стандарту) : підручн. для 10 класу закл. загальн. середн. освіти. / Олександр Авраменко. К.: Грамота, 2018. – 208 с. – с. 117-126.

Додаткова Полякова Л.О. Український орфографічний словник з граматичними таблицями + короткий правописний коментар. – Харків: Навчальна література, 2017. – 496 с.

2. Український правопис. – К., 1994.

3. Ющук І.П. Практикум з правопису української мови. – К., 2000. – 254 с

№ етапу	Етап заняття, навчальні питання і їх зміст, зміст практичних. занять, вправ, контрольних завдань та ін.	Методи навчання, орг. форми виконання	Дозування часу
I.	Організаційна частина.		17 хв

1.1.	Повідомлення теми і мети заняття: «Складні випадки написання складних слів і графічних скорочень».		3 хв
	- Знайдіть у епіграфі нашого заняття, у словах Ліни Костенко, складне слово. Що воно означає? Який спосіб словотворення? <i>Отак воно і йдеться до руїни, Отак ми й загрузаємо в убогство. Є боротьба за долю України, Все інше – то велике <u>мискоборство</u>!</i> - Знайдіть складне слово в іншому уривку, у словах Леоніда Тереховича: <i>Куди б мене не закидала доля, в синівськiм серці бережу щомить <u>жовто-гарячу</u> золотавість поля та неба українського блакить...</i> Отже, проблемне питання: Чому одні слова, утворені складанням основ пишуться разом, а інші – через дефіс? Відповідь на це запитання, а також на запитання «Як правильно скорочувати слова?» ми спробуємо знайти під час нашого сьогоднішнього заняття.		
1.2.	Актуалізація опорних знань студентів Що вивчає орфографія? Які теми з правопису було вивчено нещодавно?	Бесіда	
1.2.1	Інтелектувальна розминка Що вивчає орфографія? Які теми з правопису було вивчено нещодавно?		
1.2.2	Перевірка домашнього завдання: Правила перенесення слів із рядка в рядок. <u>Вправа</u> (підручник з української мови 10 кл. О.Авраменка, с.121): <i>Позначте місця можливого перенесення слів з зразок. Державний університет — дер жав ни</i> Педагогічний інститут, Броварський район, квадратних метрів, кількість учнів, орудни закрите акціонерне товариство, 60-і роки X Північноатлантичний хребет, південно-захід Красуцький, озеро Синевир, дивіться на с 450 гривень 70 копійок, станція «Хрещати Саксаганського, річка Дніпро, 500 гектарів, історичний, філософський, філологі		
№ етапу	Етап заняття, навчальні питання і їх зміст, зміст практичних занять, вправ, контрольних завдань та ін.	Методи навчання,	Дозування часу

		орг. форми виконання	
1.3.	Мотивація навчальної діяльності		
2.	Усвідомлення нових знань (вивчення нового матеріалу)		45 хв
2.1	План лекції та її хронометраж: <i>Запис плану лекції:</i> 1. Написання складних слів РАЗОМ. 2. Написання складних слів З ДЕФІСОМ. 3. Написання складних слів ОКРЕМО. 4. Написання графічних скорочень.		
3 .	Узагальнення та систематизація вивченого матеріалу		15 хв
3.1.	Вибірковий диктант Випишіть складні слова (10). Слово <u>добродій</u> — праслов'янське. І хоч нині воно існує в кількох слов'янських мовах, тільки в українській уживається як звертання, ніби закликаючи і знайомих, і <u>малознайомих</u> людей бути <u>доброзичливими</u> й <u>благочинними</u> . Активно використовуване у <u>телезверненнях</u> , <u>радіозакликах</u> і оголошеннях на <u>веб-сайтах</u> , це слово сприймається як <u>суперсучасне</u> . Шановні добродію! Сьогодні відбудеться <u>довгоочікуване</u> засідання <u>кінолекторію</u> .		
3.2.	Акродиктант Такий диктанти сприяє удосконаленню правописних навичок студентів. Тренувальна вправа подана із зашифрованими в ній висловом. Під час виконання не можна переставляти місцями слова та словосполучення, інакше з підкреслених букв не складеться вислів. слів (усно). Якою частиною мови є підкреслене слово? <i>Подані складні слова запишіть у два стовпчики: а) пишемо разом, б) пишемо через дефіс, в) пишемо окремо.</i> Кристалоутворення, щойно засолена, корозійно-стійкий, умовно знищений, агрофірма, радіо-і телесигнали, антиокисною, ракоподібні, контрастно виділені, блідо-червоне, акваресурси, аналогічно заповнений, слабосольовий. Ключ: Підкресліть перші букви слів кожної колонки. Якщо ви правильно виконали завдання, то з підкреслених букв прочитаєте відгадки до трьох загадок: У мулі він ховається, в сметані смажиться. (Карась)		

	Родич рака, живе в морі, ходить боком. (Краб) Крила є та не літає, ніг нема,а не доженеш, зуби є та не порохуєш. (Щука)				
	разом	через дефіс	окремо		
	кристалоутворення агрофірма ракоподібні акваресурси слабосольовий	корозійно-стійки й радіо- і телесигнали антиокисною блідо-червоне	щойно засолена умовно знищений контрастно виділені аналогічно заповнений		
4.	Підведення підсумків заняття Ділова гра «Продовж речення» На сьогоднішньому занятті ми... Я зрозумів, що... Найбільш цікавим для мене було... Я вважаю, що... Я б хотіла ще попрацювати...				2 хв

Завдання додому (самостійна робота) Опрацювати матеріал відео з YouTube (<https://www.youtube.com/watch?v=arLhzsTosTY>). Законспектувати матеріал про «розстріляне відродження» (за підручником української літератури), використавши графічні скорочення.

Викладач _____ Галабуда Л.М.

ПЛАН ЗАНЯТТЯ №

Тема: Поняття роду, числа, власні та загальні назви, ступені порівняння.

Вид заняття: лекція

Мета заняття

Дидактична: Повторити і закріпити знання про категорію роду і числа, власні і загальні назви, ступені порівняння й практичні навички визначати їх і правильно використовувати.

Виховна: Виховувати грамотну особистість.

Розвиваюча: Розвивати лінгвістичне мислення учнів; закріпити орфографічні навички.

Методи: лекція, бесіда, метод вправ, мікрофон.

Дидактичні засоби навчання: картки

Література:

Сучасна українська літературна мова: підручник/ за ред.. М.Я.Плющ, К. Вища

Юшук І.П. Українська мова. Практикум з правопису української мови. - К.: Освіта, 2007.

Орфографія української мови просто про складне /Радченко І. - К.: «Шкільний світ», 2008.

Зубков М. Українська мова. Універсальний довідник. - Харків: ВД «ШКОЛА», 2009.

СТРУКТУРА ЗАНЯТТЯ

Відведений час

I. Організаційна частина.

5 хв

Вітання. Перевірка присутніх на занятті.

II. Актуалізація опорних знань.

10 хв

1. Бесіда за запитаннями

1. Згадайте й скажіть, яка різниця між власними та загальними назвами.
2. Яким частинам мови властиве поняття роду та числа?
3. Пригадайте слова, яким властива лише форма множини.

III. Повідомлення теми, мети та основних завдань

5 хв

Тема: Поняття роду, числа, власні та загальні назви, ступені порівняння.

Мета заняття **Дидактична:** Повторити і закріпити знання про категорію роду і числа, власні і загальні назви, ступені порівняння й практичні навички визначати їх і правильно використовувати. **Виховна:** Виховувати грамотну особистість.

Розвиваюча: Розвивати лінгвістичне мислення учнів; закріпити орфографічні навички.

IV. Мотивація навчальної діяльності

10 хв

Репортер якось раз запитав у фермера, чи може той поділитися секретом своєї кукурудзи, яка рік за роком вигравала всі конкурси за якістю. Фермер відповів, що весь секрет полягає в тому, що він роздає кращі качани для засіву всім своїм сусідам.

- Навіщо ж роздавати найкращі зерна сусідам, якщо вони постійно, разом з вами, беруть участь у всіх конкурсах і являються конкурентами?

- Бачите, - посміхнувся фермер. - Вітер переносить пилок з моїх полів на поля сусідів, і навпаки. Якщо у сусідів будуть сорти гірше, ніж у мене, то незабаром і мої посіви стануть погіршуватися. А як вже кожен з нас буде доглядати за своїми посівами - це інше питання.

Схоже відбувається і в житті людей. Той, хто хоче бути успішним, повинен піклуватися про ближніх і допомагати їм досягати успіху. Тому що чим краще живеться людям навколо, тим краще тобі самому.

Ми всі взаємопов'язані в цьому світі.

V. Усвідомлення нових знань . План заняття

45 хв

План

1.Поняття роду, числа.

2.Власні і загальні назви.

3.Ступені порівняння.

1.Поняття роду, числа.

Граматична категорія роду є однією з визначальних, класифікаційних характеристик іменника як частини мови.

Кожний іменник (крім тих, що вживаються тільки у множині) належить до одного з трьох родів: чоловічого (вітер, світ, буряк, комар), жіночого (осока, дошка, доля, совість) чи середнього (море, поле, листя, повідомлення). Іменники чоловічого роду співвідносні із займенником він, жіночого – вона, середнього – воно. Іменники у множині роду не мають.

Серед назв істот належність іменників до певного роду визначається: а) за різними основами: бик – корова, півень – курка; б) за закінченнями: син, дядько, дочка; в) за суфіксами: поет – поетеса, школяр – школярка, дослідник – дослідниця; г) за зв'язками з іншими словами: наша депутат, наш депутат, зайшла Гнатенко, зайшов Гнатенко, з'явилася Ронто, з'явився Ронто, проінформував Мороз, проінформувала Мороз.

У назвах тварин рід іменників може і не відбивати статевих відмінностей, а визначатися за морфологічною будовою: морж, метелик, орел, лін, тигр – чоловічого роду; муха, сорока, синиця, тріска, миша – жіночого.

Більшість іменників розподіляється за родами залежно від характеру основи і системи закінчень.

До ч о л о в і ч о г о роду належать:

а) більшість іменників з кінцевим приголосним основи (віл, степ, гай, вуз, ступінь, гараж), за винятком деяких жіночого роду;

б) частина іменників на -а (-я), що семантично вказують на віднесеність осіб до чоловічої статі (староста, Микола, Ілля);

в) деякі іменники на -о (батько, дядько, Павло, Дніпро).

До жіночого роду належать:

а) більшість іменників на -а (-я) (сестра, Софія, ткаля), крім деяких чоловічого роду з семантичною мотивацією та середнього роду;

б) частина іменників на приголосний (ніч, радість, міль, тінь) та іменник мати.

До середнього роду належать:

а) майже всі іменники на -о, -е (срібло, марево, море, поле);

б) частина іменників на -а, (-я) (насіння, життя, дозрівання, теля, ягня, курча і т. ін.).

Деякі іменники, що означають назви осіб за професією чи родом діяльності (професор, доцент, інженер, токарь, суддя, психолог, геолог та ін.), хоч і можуть називати осіб як чоловічої, так і жіночої статі, але належать тільки до іменників чоловічого роду: Моя сестра математик, а брат архітектор.

В українській мові є ще іменники спільного роду, в яких рід визначається за статтю: сирота Ольга, сирота Петро. До них належать іменники типу сіромаха, бідолаха, нікчема, недотепа, базіка, нероба, каліка, гультіпака тощо.

Є іменники, які вживаються у формах і чоловічого, і жіночого роду: зал – зала, клавіш – клавіша, санаторій – санаторія, жираф – жирафа.

П р и м і т к и:

1. Запам'ятайте, що слова путь, криза, президія, філія – жіночого роду; біль, кір, насип, Сибір, степ, дріб – чоловічого роду.

2. Під час визначення роду незмінюваних іменників майте на увазі, що:

а) назви осіб мають рід відповідно до статі: цей аташе, ця леді, цей денді;

б) назви тварин мають чоловічий рід: цей поні, цей кенгуру;

в) назви неістот належать переважно до середнього роду: це кашне, те депо;

г) власні назви зберігають рід загальних назв (місто, озеро, ріка, країна, село тощо): велике Тбілісі, Поті (міста); знамените Онтаріо (озеро), наща Огайо (річка) і Огайо (штат) прийняв гостей; Толідо (місто) побудоване на березі озера Ері і Толідо (порт) прийняв кораблі; Монтевідео (місто) зустріло спортсменів та ін.

д) незмінювані складноскорочені слова мають переважно той самий рід, що й основне слово: райвно (відділ – чоловічий рід), загс (запис – чоловічий рід).

Категорія числа, як і категорія роду, є основною категорією в системі словотвору і словозміни іменників. Вона вказує на кількісний вияв того, що позначається самим іменником.

За значенням і формою в українській мові розрізняються два числа: однина і множина.

Іменники у формі однини вживаються для позначення назви одного предмета: вишня, дорога, ясен, колодязь, море, перо. Іменники у формі множини вживаються для позначення назви кількох однорідних предметів: вишні, дороги, ясени, колодязі, моря, пера.

Щодо числа іменники поділяються на три групи:

1. Іменники, що вживаються і в однині, і в множині: твір – твори, лекція – лекції, інститут – інститути, хмара – хмари.
2. Іменники, що вживаються тільки в однині. До них належать:
 - а) назви речовин: молоко, сметана, чорнило, клей, мазут, олія;
 - б) збірні іменники: листя, худоба, людство, мишва;
 - в) іменники з абстрактним значенням: програмування, телебачення, доброта, чуйність, жовтизна, ходьба;
 - г) власні назви: Тернопіль, Волинь, Прип'ять.
3. Іменники, що вживаються тільки в множині. Сюди належать:
 - а) назви парних предметів: двері, сани, ножиці, обценьки;
 - б) назви, що мають матеріально-речовинне значення: дріжджі, висівки, дрова, змилини;
 - в) назви сукупностей предметів: гроші, витрати, копалини, фінанси;
 - г) назви ігор, процесів: побіженьки, посиденьки, піжмурки;
 - д) назви відрізків часу, свят, побутових обрядів: канікули, обжинки, заручини, хрести, входити;

е) власні назви: Суми, Черкаси, Залісці, Семигори.

2. Власні і загальні назви.

Власні назви— це іменники, які позначають власні найменування осіб або предметів: Владислав (ім'я), Плутон (планета), «Березіль» (журнал), «Явір» (ансамбль). Вони виділяють окремі предмети з ряду однорідних. Власні назви – це слова вторинного творення. Вони не мають категорії числа, тобто не змінюються за числами (Борисфен, Харків).

Власні назви виражають значення предметності формою тільки однини (Київ, Чугуїв) або тільки множини (Ромни, Чернівці, Черкаси). У деяких випадках власні назви можуть змінюватися за числами: Коцюбинський (прізвище), Коцюбинські (назва роду), дванадцять Іванівок (сіл з такою назвою).

Загальними назвами називаються слова, що позначають низку однорідних предметів, істот: хлопець, кошеня, школа.

Особливість лексичного значення загальних назв полягає в тому, що 1) вони мають узагальнюючий характер, тобто називають предмет за його належністю до певної групи як носія ознак цієї групи; 2) мають понятійний характер; 3) більшість загальних назв має категорію числа: стіл – столи, ліс – ліси, хоча незначна частина загальних назв не має категорії числа і виражає предметність або формою тільки однини (злагода, доброта, злість), або формою тільки множини (вибори, перегони, пологи).

Важливим показником для розрізнення власних і загальних назв на письмі є написання першої літери: злагода в сім'ї – печиво від «Злагоди».

Власними назвами є:

- 1) прізвища, імена, по батькові, прізвиська, псевдоніми: Франко Іван Якович, Прометей, Володимир Ясне Сонечко, Ярослав Мудрий, Сталін;
- 2) клички тварин: кіт Мурчик, собака Каштанка, папуга Кеша;
- 3) географічні, топографічні, територіально-адміністративні, астрономічні назви: Карпати, Зелений Гай, Слобожанщина, Уран;

- 4) назви центральних установ й організацій: Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України, Кабінет міністрів, Театр ляльок;
- 5) назви окремих високих посад: Прем'єр-міністр Кабінету міністрів України, Президент України;
- 6) назви визначних подій, революційних свят, історичних дат: Паризька комуна, Полтавська битва, Сталінградська битва;
- 7) почесні звання: лауреат Нобелівської премії;
- 8) назви книг, журналів, газет, видавництв, заводів, фабрик, закладів, пароплавів тощо: роман «Місто», газета «Слово», журнал «Барвінок», видавництво «Ранок», завод «Світло шахтаря», теплохід «Михайло Коцюбинський».

Між власними і загальними іменниками немає постійної межі. Приналежність деяких іменників до розряду власних чи загальних назв визначається тільки в контексті. Так, омонімічні загальні назви земля (грунт), орел (птах), сало (продукт), можуть уживатися як власні назви: Земля (планета), Орел (місто), Сало (прізвище). До розряду загальних назв повністю перейшли власні назви, що є прізвищами вчених, винахідників, іменами яких названо відкриття, винаходи (маузер, вольт, ом, ампер, дизель), або власні назви, що є прізвищами деяких літературних героїв, історичних осіб та географічними назвами, іменами яких називають предмети, явища суспільного життя (бостон, обломов, донжуан, ловелас).

3. Ступені порівняння.

Якісні прикметники при порівнюванні ознак предметів можуть вказувати на неоднакову міру якості. У зв'язку з цим розрізняються два ступені порівняння: вищий і найвищий.

Вищий ступінь показує, що в одному предметі ознака проявляється більшою (або меншою) мірою, ніж в іншому: сьогодні погода холодніша, ніж учора.

Найвищий ступінь показує, що в якомусь предметі ознака виявляється найбільшою (або найменшою) мірою порівняно з іншими предметами: Дніпро — найдовша річка України.

Кожен зі ступенів має дві форми: просту й складену.

Проста форма вищого ступеня порівняння утворюється від основи прикметника за допомогою суфіксів -іш-, -ш-: милий — миліший, ніжний — ніжніший. У деяких прикметників при таких змінах можуть випадати суфікси -к-, -ок-, -ек-: глибокий — глибший, далекий — дальший.

При додаванні суфікса -ш- у складі прикметників можуть виникати звукові сполуки (результат чергування), які на письмі позначаються літерами жч і щ. У вищому ступені прикметників г, ж, з перед суфіксом -ш- змінюються на -жч-, а с + -ш- — на -щ-: високий — вищий, вузький — вужчий, дорогий — дорожчий, дужий — дужчий, низький — нижчий, але: легкий — легший.

Проста форма найвищого ступеня порівняння утворюється за допомогою додавання до прикметника вищого ступеня префікса най-: дорожчий — найдорожчий, кращий — найкращий. Значення найвищого ступеня можна посилити префіксами як-, що-: якнайзручніший, щонайвродливіший.

Складена форма вищого ступеня порівняння утворюється за допомогою приєднання слів більш, менш до звичайної форми якісного прикметника: більш, вдалий, більш глибокий, менш вередливий.

Складена форма найвищого ступеня порівняння утворюється за допомогою додавання слів найбільш, найменш до звичайної форми якісного прикметника: найбільш, зручний, найбільш стійка, найменш, приємне.

Не мають ступенів порівняння прикметники, що називають абсолютну якість: голий, порожній; прикметники, утворені за допомогою суфіксів -еньк-, -есеньк-, -езн-, -енн-, -уват-: гарнесенький, величезний, широченний, білуватий.

Помилки у вживанні форм ступенів порівняння:

1. Поєднання вищого ступеня прикметника з родовим відмінком іменника без прийменника (він дужчий тебе, яблуна вище груші).
2. Вживання вищого ступеня з відносно-питальним займенником чим (я спокійніший, чим ти).

3. Змішування простої і складеної форми ступенювання: більш легший, найбільш легший.
4. Вживання слова *самий* для передачі найвищого ступеня порівняння: *самий гарний*.
5. Неправильне узгодження простої форми вищого ступеня: *Мій брат вище, ніж ти*. У цьому реченні потрібно вжити форму *вищий*, оскільки проста форма вищого ступеня повинна узгоджуватися з іменником у роді, числі та відмінку.

1.Метод вправ

1.Утворіть вищий та найвищий ступені порівняння прикметників (обидві форми):

свіжий,холодний,гарячий,лагідний,добрий,кислий,гіркий,солодкий,солоний, пасивний, активний, гарний, високий, низький.

2.Редагування. “Знаю, як ...”. Виправте помилки:

Мої батьки самі найкращі.

Усім відомо, що материнська любов – сама безкорисливіша.

Найбільш найдорожча для мене моя сім'я.

Мама – моя сама вірна порадиця.

Найбільш улюбленіше заняття у нас з татом – розгадування кросвордів.

Найсолодкий сон – під бабусину казку.

3.Словниковий диктант

Написати під диктовку іменники. Пояснити орфограми.

Покрова, Різдво, Теплого Олексія,річка Либідь, Дніпро, майдан Незалежності, оповідання «Морозенко», журнал «Соняшник», Шевченківська премія, журнал «Всесвіт», Центральна Рада, газета «Голос України», Президент України, Голова Верховної Ради України, Верховна Рада України.

4.Визначте складні слова та ступені порівняння, що зустрілися в тексті. Який зміст передається з їх допомогою? Поясніть пунктуацію.

Відомо, що давньогрецька культура була спрямована на формування досконалої людини, і важлива роль відводилася спорту. Змалечку дітей навчали не лише

грамоти, музики, а й гімнастики. Найрізноманітніші змагання, найважливіші з-поміж яких Олімпійські ігри, були справжнім святом краси й мужності. Еллінські аристократи шанували не лише красу й фізичні можливості тіла, а й їх обов'язкове сполучення з моральними чеснотами (З журналу).

VI . Підведення підсумків. Узагальнення матеріалу.

5хв

1. «Мікрофон»

Що цікавого ви дізнались на сьогоднішній лекції?

Опрацювати матеріал лекції.